Üveghintó

ÜVEGHINTÓ.

Vígjáték három felvonásban.

Irta:

BIBÓ LAJOS.

ÜVEGÁNTÓ

Vígjáték három felvonásban.

Irta:

Bibó Lajos.

SZEMÉLYEK:

Vadász Nagy Mátyás.....

Szófi.....

Zsuzsanna.....

Juliska.....

Jenny.....

Elemér.....

Szél György.....

István.....

Zseldes.....

Kesztics.....

Latkoczy .....

Kristó.....

Bedregi.....

Vörös Blanka .....

Nyikos.....

Eszter.....

Etel.....

Gejdárné.....

Parasztasszony.....

Flehm Leona .....

Orvos .....

Fodrász.....

Fajfrik szabó, Olasz kocsis, Gál épít-ész, Janáky gyógyszerész, bőgős, brácsás, klarinétos, cimbalmos....

E L S Ő F E L V O N Á S

S z e b a :- Vadász Nagy Mátyásék házában.Középen csipketeritős asztal,négy bőrfotellel,az asztalon magas virágvázában fenyőfagallyal.A földön szőnyeg.Balról zöldfestés falifogas középen buzafüzérrel,alatta aganccsal.Az egyik fogason sörtés vadászkalap,a másikon vadászfegyver.A fenékfalon balról és jobbról a Vadász Nagy Mátyás házaspár megnagyitott esküvői fényképe.A szoba hátul üveges verandával folytatódik,a verandán asztal,székekkel.A jobboldali ajtó és verandakijárat közötti fenékfal előtt,bőrdiván,ugyanigy balról sublót. Balról cserépkályha,jobbról zongora./

/Miker a függöny felmegy,ZSUZSANNA pizsamakabátban a zongoránál ül és a kottái között lapozgat.NAGYNÉT,aki földig érő rongás kartonnal van betakarva,fésüli a FODRÁSZ.Az előretolt kis pótasztalkán a fodrász bőrtáskája,a különböző szerszámokkal;ollókkal,sütővasakkal,kölnivizszóróval és spirituszmasinával./-

FODRÁSZ:- /baljában a sütővassal és fésűvel,jobbjával Nagyné frizuráját egyengeti,büszkén a munkájára./Remekeltem.Becsületszavamra remekeltem,Nagyné asszonyom.

NAGYNÉ: Mongya csak ugy,hogy nemzetős asszony.Nem cserbul ki tüle az ellója.

FODRÁSZ: Igenis,ahogy méltóztatik./Tükröt tart Nagyné elé./ Ahogy parancsolja.Kegyeskedjék beletekinteni.

NAGYNÉ: / vizsgálja magát a tükörben./ Hajja-é,hát ki menta magának, hogy ennyire lenyajjon.Hászen nem gönadöritött ki maga még egy fél fürtömet sé.

FODRÁSZ: Becsületszavamra.Hullám,hullám hátán.Hátul.Meg oldalt.A lejtőkön.

NAGYNÉ: /Zsuzsannához./Zsuzsám,gyere mán,nézd milyen kögyes szemtöt csinát belülem ez a szörönczétlen.Éppencsakhogy az elvasó hiányzik a kezembül.

FODRÁSZ: Bocsánat...Nem mintha...Szerencsétlen?Kegyeskedjék csak egyszerűen úgy,hogy - mester?/Zsuzsannának,hogy jöjjön és nézze meg a munkáját./ Kedezem...Méltóztassék....

ZSUZSANNA: /kelletlenül./Most nem érek rá.Majd ha végzett.

NAGYNÉ: / a nyakát tapogatva./ Itt is.Itt még szőrt is itt hagyta?

FODRÁSZ: Most itt hátul...Azonnal eltávolítom a nyakáról a pihét is /Dolgozni kezd a hajvágógéppel./A méltóságos főispánnénak is géppel szoktam.Így nem izgatja annyira a ruhagallér a nyakat. A nyakbőrt...Mert a nyakbőr a legkényesebb,kérem...Még ez az utolsó simítás...Már kész is,már meg is vagyok./Ismét tükröt nyom Nagyné kezébe,a háta mögé áll és odatartja a másikat./ Oldalt kegyeskedjék.Úgy?Most méltóztatik látni az egész fejet.A teljes koponyaalapot,a duderekkal?

NAGYNÉ: /nézi,vizsgálja a haját,felemelkedve a helyéről./ Hát szavalni azt tud. / Kint barangoznak./

FODRÁSZ: Szeszélyes vagyok csupán.A hölgyeket ez szórakoztatja.Pesten direkt megkövetelik./ Lerántja Nagynéről a lepedőt./Parancsoljon.

NAGYNÉ: / fakult kék,nagy parasztszoknyában,feszes rekliben,feltűrt ujjakkal,kötényben, még mindig vizsgálva magát./Hát lelke rajta./Visszaadja a tükröt a fodrásznak./ Oszt mit kér ezért a fusér munkáér ?

FODRÁSZ: /a szerszámait pakolva./Pengőhusz.Nélkülem.A borravalót... A kiszolgálási díjat mindig a tisztelt pacienseire bízom... Szóval pengőötven összesen.

NAGYNÉ: Pöngő is elég lösz.

FODRÁSZ: Haha!A nagys...A nemzetes asszony szeret tréfálni.

NAGYNÉ: /pénzt vesz elő a kötényzsebéből./Na,itt van,fogja.Oszt máskor né sajnájja jobban mögmelegíteni a vasat.

FODRÁSZ: /hajlongva Zsuzsannának is./Alázatos tisztelettel.Volt szerencsém.Kisztihand./Hátrálva el./

NAGYNÉ: /tapogatva a fejét./Na igy...Igy mostmán gondolom mögfelelök.Igy mostmán és is mutatok annyit,amennyit más.Ez is van olyan uras,olyan drága,mint a Kekevayné mög Begáthyné nagyságé.

ESZTI: /bedugja a fejét a jobboldali ajtón./ Meggyüt a kocsi a tanyárul./Harangszás kintről./

NAGYNÉ: / benyomja hátul a fésülét a hajába./ Mék.Mék rögtön./Zsuzsannának./ Gyere már,nézd mégécoör mög.

ZSUZSANNA: / odamegy Nagynéhez./ Meg lehetsz elégedve,anya.

NAGYNÉ: / más hangon/Végetted,kislányom,csak.

ZSUZSANNA: Köszönöm,anya.

NAGYNÉ: Na,mék akkor,hadd rakogyanak le a kocsirul./El./

ZSUZSANNA: Ismét visszatül a zongorához,kettát terit ki,kezét a billentyükre ereszti,vár./ Nem tudok.Igy nem tudok.Előbb a fedrápsz, most meg ez a harangzugás.Én igy nem tudok zongorázni./A jobboldali ajtó felé./Örzse!Örzse!Örzse néni!

ÖRZSE: / idősebb,rendkivül tiszta,konyhai munkára öltözött parasztasszony,benyit,megáll a küszöbön./ Szóltál,galambocskám?

ZSUZSANNA: Először is jöjjön be és hajtsa be az ajtót maga mögött.Másodszor,hányszor mondjam még,hogy nem vagyok magának galambom, hanem Zsuzsanna kisasszony.

ÖRZSE: / belép,behuzza maga mögött az ajtót,engedékenyen,szelid megadással./ Jó van...Értöm...galambom.Csak nem jár rá a szám. Sóhegyré tudom rászoktatni a nyelvem,kisgalambom.

ZSUZSANNA: Nahát.Igazán megtanulhatta volna már.

ÖRZSE: Mán most tudom.Majd ezután igy mondom,galambom.

ZSUZSANNA: Ki halt meg már megint,hogy nem akarják abbahagyni ezt a harangozást.Nem tudok tőle zongorázni.

ÖRZSE: /pillantást vet az ablak felé./Vasárnap van,azért tart néma olyan sokáig.

ZSUZSANNA: De hiszen már kilenc óra is elmult.

ÖRZSE: Akkor majd utolsót kongat más nemsokára./Pillanatig vár,hallgatódzik./Más el is hallgatott. /A harangszó megszünik./

ZSUZSANNA: / megkönnyebbülte./Na,csakhogy megelégelték már. Elmehet.

ÖRZSE: /az asztal felé./Eszt mög kiviszöm. /A virágvázával el./

JULISKA: /18 éves,barna,egyszerü barketruhában,köténnyel,ölében restával,a restában ketlés tyukkal,a veranda ajtajában megjelenik amiker megpillantja Zsuzsannát,pillanatra megbökken,ijedten lenyomja a ketlét a szalmára és Zsuzsannán tartva a szemét, lábujjhegyen megindul a diván felé./

ZSUZSANNA: /halkan játszanai kezdi a Hanny lány...kezdetü tangót./

JULISKA: /be akarja erőszakolni a restát a diván alá,közben megcsuszik a restát lekeccantja a padlóra,a madzagra kötött ketlé leugrik a szalmáról./

ZSUZSANNA: /a zajra megriadva,abbahagyja a játéket./ Jajj!

JULISKA: /visszabuzsa magához a ketlét./ Semmi,Én vagyok.Csak játsz tovább nyugodtan.

ZSUZSANNA: /vésztjósléan./Mit csinálsz?

JULISKA: /csakhogy időt nyerjen./Én ?

ZSUZSANNA: Te. Neked széltam.

JULISKA: Mit csinálek? Hát mit csinálnék?Helyet keresek a restának.

ZSUZSANNA: Itt akarsz ketlét ültetni?Bent a szobában?

JULISKA: Nem a szobában,csak éppen itt.Itt a diván alatt.

ZSUZSANNA: Végkép elment az eszed?

JULISKA: Hol keressek másutt helyet,ahol meleg van.

ZSUZSANNA: Ott a kamra.Vagy eriggy az istállóba.

JULISKA: A kamrát,meg a jászel alját már teleraktam.Az első kisosibéket tavaly februárban is itt keltettem ki.

ZSUZSANNA: /odamegy hozzá,komoly felháborodással./De én nem tudtam.Nem Nem türüm,hegy ~~tyukkkkkkkk~~ tyukólat csinálj a szobámból.

JULISKA: Ez nem a te szobád.

ZSUZSANNA: Akkor sem baromfiudvar.

JULISKA: De nagyon finyás lettél egyszerre.

ZSUZSANNA: /ki akarja tuszkolni./Elég a nyelvelésből.

JULISKA: /ellenkezve./A tyukomat ne bántsd.

ZSUZSANNA: /lökdösi./Alé! Kifelé...

JULISKA: /védekezve./Te!...Ha összetöröd a tojásaimat...Ha csak egyetlen darabot összetörsz!

NAGYNÉ: /be./Mi van itt!? Mi a haragos istennyilát csináltok?

ZSUZSANNA: /ki akarja rántani a restát Juliskának a kezéből./ Julis... Erőszakoskodik.Itt akarja ültetni a ketlőjét.

JULISKA: /maga felé rángálva a restát./ Igenis.Semmi közöd hozzá.

NAGYNÉ: Nem haggyátok abba mindgyá./A hátára üt Juliskának,Zsuzsannát arrébb tolja./Szép testvérök vagytok,mondhatom.Mindig csak az égymás hajára bucsuztok.Nem röstelitök magatokat?Micsoda tempo ez?/Juliskára emelve a kezét./Te,te!Nem sül le a bőr...Maj mit mondtam.A végén még én is mögfeledkösök magamrul.Azonnal takareggy.Vidd azt a tyukot./Zsuzsannának./ Té is.Té sé berzeld mingyá annyira a tolladat.Szép széval többre mögy.

ZSUZSANNA: Folytom sérteget.

JULISKA: Te kezdted most is.

NAGYNÉ: / Juliskának./A szádat jártatni azt tudod./Taszit rajta./ Egy-kettő!Kifelé./Zsuzsannának./Té mög má möhecc,aztán öltöztözködhecc.Lassan szállingózmak majd a vendégök,asztán még igy tanálnak leglizsébe.

ZSUZSANNA: /felsziszszen/Juj! Nem leglizsé,anyus,hanem ŝeglizsé.

NAGYNÉ: Jól van az.Aki akarja,mögérti igy is.

JULISKA: /babusgatva a ketlőjét./Ne félj,nem engedlek.Van még azért hely.Majd találok én még neked meleg fészket./El./

ZSUZSANNA: /Juliska után./Szemtelen;

NAGYNÉ: /békitően./Nem akar bántani,na,csak nem hozzánk,hanem az apjához huz.Azzal tart.Hanem hát nem ez a beszéd,kislányom,

NAGYNÉ: hanem az,hogy néma nagyon is sokan ülünk az asztalnál.Aztán nekünk kettőknek küll megmutatni,hogy urihásnál a hátulsó udvarba ugat a kutya.

ZSUZSANNA: /ásit./Itt lesz bizonyosan az egész város.Mondd,anya,kik jönnek?

NAGYNÉ: Akik szoktak.Aztán azon fújjúl is.

ZSUZSANNA: Előre sajnálom szegény apát.

NAGYNÉ: Az ő neve napját ünneplik!

ZSUZSANNA: Tavaly is majd elaludtam az asztalnál.

NAGYNÉ: / más hangon./Bárcsak apád ejtené lé most az egyszer a szem pilláját.

ZSUZSANNA: /nem érti,várja,hogy az anyja folytassa./

NAGYNÉ: Hé is szájj.Láthatod egészen odavagyok;nán most bánom nagyon is.Annyira röttögök apádtul.

ZSUZSANNA: Mit csináltál,anya?

NAGYNÉ: Semmit,kislányom,csak tudod,apád ősi magát,amiére nem én magam ötetem a disznókat,möghogy té nem jársz fejkendőbe, még kopogós papucsba....

ZSUZSANNA: Beletörödött már ebbe apa.

NAGYNÉ: ~~Mmmmmmmm~~-Bele ám,csak éppen emészti érte magát.Nán pedig én nem maradok még utósának halálomig.Hogy én nálam mindön gyüttmönt fajzat,még kédés ivadék különb lögyön,azt a fülem hallatára naccságosasszonyostassa,még így kezitcsékelemeztassa magát.Vagyok én,még lösznök én olyan,mint akárki más, ha nem is nevelködtem pesti internátusba.

ZSUZSANNA: /csitítva./Nincs erről szó,anyám.Itt vagyok én.Megállom én a helyemet minden társaságban.

NAGYNÉ: Még ám.Még abba,amelyik bevösz,azt nán huzza félre az errát, ha möglát.

ZSUZSANNA: Kovácsék? Szalayék? Begáthyék? Egyik se látszik ki az adósságból.

NAGYNÉ: Föanhorgyák az errukat,aer égyiksé turja a két kezével a

NAGYNÉ: földet,mint apád./Mély lélekzetvétellel./Hanemhát....Majd mögmutatom és nekik.Csak apádra ügyejj,ü ne hunza szeresebbre a nadrágja szijját./Halkan sugva./Lóna mondta tánnap,ü hozta a hírt...

ZSUZSANNA: Nem Lóna,hanem Leona,anya./Más hangon./ Micsoda hírt?

NAGYNÉ: Hogy a fiatal Jeney mögérközött...Mög akarja pályázni a tarjáni patikát.

ZSUZSANNA: /a levegőbe,elszívva bemlekát./Jeney Elemér itthon van ?Patikát akar Tarjánban?

NAGYNÉ: Mög.Oszt ha apád mellájük áll,mög is kapja.

ZSUZSANNA: Patikát nem kell megpályázni,anyám.A patikát nem itt adják.De ez most nem fontos.Mit mondott még Leona néni?

NAGYNÉ: Semmi ögyebet.Csupacsak annyit,hogy az öreg Jeney mán most azon van,hogy jóvátögye a vétkét,amit apád ellen elkövetött, amiker rá akarta vönni arra a szörönösétlen fődvételre.Itt az idő,mán most bé köll adni a patika pályázatot,vagy hogy mondják,hát dülöre szeretnének jutni édösapáddal.

ZSUZSANNA: /alig fékezhető izgalommal./ Édesapám?

NAGYNÉ: Még nem tud sömmit.Még nem értesült a szándékukról.Mán most mindönt tucc,erigy eszt östökögy,mer mindön pillanatban itt löhetnek.

ZSUZSANNA: /néz előre,nem tud mozdulni,halkan,magának,hirtelen megrázkódik,megragadja az anyja kezét./ Megyek...Megyek akkor!/Futva el,az ajtóban összeütközik Juliskával./

JULISKA: /jön./Feltettem a dísznéél padlására.

NAGYNÉ: Iparkodj té is.Végezd a dolgodat,aztán gyere segiccs,mer Örzse egyedül nem győzi.

JULISKA: Megyek rögtön,csak rendbe hozom még a verandát.

NAGYNÉ: /El./

JULISKA: /egyedül marad,a szobát vizsgálja,látja,hogy minden rendben van,kimegy a verandára és kinyitja az egyik ablakot,kitolja

JULISKA: a külső ablakszárnyat,kitámasztja,megfordul.Ebben a pillanatban nyul a karja után.Ijedten felsikolt./ Jézus!

ISTVÁN: /28 éves,erős,dus gazdalegény,megjelenik kint az ablak alatt./Tán megijedtél?

JULISKA: / elveszi a kezét./Nem.De nem tudtam,hogy kicsoda.

ISTVÁN: /bedugja a fejét az ablakon,körülszimatol./ Anyád ?

JULISKA: Éppen most ment ki a konyhába.

ISTVÁN: Akkor bemegyek egy szóra,mert idekint hideg van.

JULISKA: /egyszerre nyugtalanná válik./Azonnal.../Visszabujtatja az ablakszárnyat,gyorsan a tükörhöz fut,igazit a haján meg a ruháján./-Az ajtó nyilik-./Annyi ideje marad csak,hogy gyorsan megforduljon./

ISTVÁN: /belép,szélesen,jókedvüen./Adjon Isten jó reggelt.

JULISKA: Jó reggelt,István.

ISTVÁN: /áll az konyhának ajtóban,nagy belső gyönyörüséggel nézi Juliskát./

JULISKA: / némán néznvissza Istvánra./

ISTVÁN: /hirtelen a cipőjére tekintve./Hej,az áldját!A bakancsomat még nem elfelejtöttem megtörülni.Aztán a kalap is a kezemben maradt,azt is behoztam.Anyád kiszapul a világbul,hogy teleherdtam a padlókat sárral,még hogy nem tudom,mire való kint a fogas az- előszobában.

JULISKA: De hiszen tiszta a cipője.

ISTV-ÁN: /tréfás büszkeséggel./Tiszta.Félszatyula cipőfénymázt kentem rá néma is.

JULISKA: /megbecsáté nehezteléssel./Őket,édesanyámékat csufolja mindig,minden szavával.

ISTVÁN: Debegy is csufolom.Csak megadom nekik,ami jár.Tartom a regulájukat.

JULISKA: Magát nem bántja senki,István.Se Zsuzsa,sem anyám.Velem van bajuk csak.

ISTVÁN: /egyszerre más hangon./Azért,mert apád rájuk hagyja.Az van,amit anyád akar.Aztán anyád nemsokára svájci sapkát biggyeszt a fejebubjára,még ha így folytattya tavaszra még azokat a lapát körneit is kipirositattya.

JULISKA: Zsuzsa a hibás.Ő biztatja,meg ő tüzeli állandóan édesanyámat. Neki kicsi a ház,neki parasztos a lakás,az ő nagyuri előkelőségét sérti minden,amit édesapám,még és csinálunk.

ISTVÁN: /legyint./Zsuzsi még a száját se tudta kitátani,amiker anyád már hajtüvel piszkálta a fogát.

JULISKA: Ne bántsa,István.

ISTVÁN: Bántsa a!/Megvetőleg int,hogy jobb,ha nem mondja ki./

JULISKA: Ne őket kisszebbitse mindig.Ezzel nemm használ.Inkább próbálja meggyőzni édesapámat.

ISTVÁN: /néhajt./Akár a süket szamarat.Amelyik száknak anyád egyszer nekiállt,hogy megtömje,annak be is köti a száját./Mutatja./Mám pedig apádnak régen a torkánál tart.Kimondta,még elszánta magát,hogy kaputos embört esztergályos belőle,hát most mám addig nem nyugszik,ameddig Ferenc Jóskába nem ültösteti,még nyilas harisnyát nem húz a lábára.Aztán erre,ha másképp nem mén,kész rákötni még a mennybéli jussát is./Át balra./

JULISKA: Miért beszél így?

ISTVÁN: Azért,mert ez az igazság.

JULISKA: /hallgat,kevés ideig habozik,hirtelen elhatározással./Most is ...Nem is tudom,hogy megmondhatom-e...

ISTVÁN: Tudom ugy is.Úri kérő áll a házhoz.

JULISKA: Kitől hallotta?

ISTVÁN: Senkitől.T-udom magamtul.Tudom,mer ismerem a parasztot,amiker a jobbik esze elhaggya.

JULISKA: /egész halkan/...Jeney Elemér...A fiatal Jeney itthon van.

ISTVÁN: /megdöbben./Micsoda? Hogy mondtad?

JULISKA: Jeney Elemér hazajött.

ISTVÁN: Miker?

JULISKA: Már egy hete itthon van.

ISTVÁN: / a levegőbe,inkább magának,dühvel./Hát kitölt neki! Kitölt nekik ott is,itt is,mindenütt? A birtek elszakadt,a vagyon eda,a bőrsület elfegyett.Mán mes nincs tovább.Kivetötték anyádnak a csalétköt.Hogy kapjon rajta,aztán ha majd rágja a horgot a segicoságivel kihalászák az egész halastavat.

JULISKA: / csak hogy csillapitsa./Jenoy Elemér....

ISTVÁN: /közbevág,a magát folytatva./Innen fu hát a szél.Ezökkel fogott össze ez a vénasszony,hogy a végig négiscsak azt a buzát örölte el a malmában,amit ügyött,nög ü berendlt.Dehiszem itt kő kövön nem marad,ha ezek ecoör betörrék ide a lábukat.Ezök két hénap alatt eldevernyéljék az egész vagyont.A tiedet is. Mielőtt hozzájutsz.

JULISKA: Édesanyámnak üzentek.

ISTVÁN: /keserű megvetéssel./ Ki mának.

JULISKA: AZTán az a legnagyobb baj,hogy édesapám belefáradt az örökös ellenkezésbe.Éppen azért...Talán még nem késő.Beszéljen maga édesapámmal.

ISTVÁN: / fölgerjedt indulattal,jobboldali ajtó felé./ Hej,vénasszony, nagy fába vágtad a fejszédet.Jól kifundáltad.Hanemhat négy kereke van a kocsinakis,nemcsak a hintónak.Majd elválik most mán,melyik hajt bele a kátyuba.

JULISKA: / megrettenve./Csendesebben!Ne ilyen hangosan.Meghallják.Mondja,mit akar?

ISTVÁN: Semmit./Minden erejével./Viszlek.Viszlek innen.

JULISKA: /alig hallhatóan,a boldogság és a félelem megrendülésével./ Visz ?

ISTVÁN: Viszlek.Nem várek tovább egy percig és...

JULISKA: /vergődve./István,hallgassa rám.Most nem állhat ezzel elő.Maga tudja a legjobban és nem akarok mást,én is ezzel fekszem,

JULISKA: meg ezzel kelek minden nap.De most nem szólhat erről édesapámnak.Ha most áll elébe,magunkra haragítjuk őt is.

ISTVÁN: /majdnem vadul./Miért?

JULISKA: Azért,mert most úgy is indulatos.

ISTVÁN: / hosszasan nézi Juliskát,miután elhatározta magát./Hm. Hát majd én beszélek vele,majd megmondom én akkor neki is az igazapertét.Hát akkor majd lészámolok vele is./Nagy hangja kívülről

JULISKA: /zajt hallva./Vigyázzon,jönnek.Ne beszéljen így.Ne a haragjára hallgasson.

ISTVÁN: Mék.Most mán mehetök.Most mán tudom,amit köll./Megy,az ajtóból visszafordul./Aztán,ha itt lösznek,itt lösz mindenki, majd gyüvök én is.Mán most tudom a rigmust.

NAGY: /kint./Örzse! Hé,Örzse!

JULISKA: Akkor csakugyan jobb,ha most - megy.Majd még beszélünk ha visszajön.

ISTVÁN : / abba az irányba fordul,amerről Nagy hangja hallatszott,mozdulatot tesz,mintha megmondolta volna magát és vissza akarna térni,majd hirtelen el./

NAGY MÁTYÁS:-/55 év körüli,ősz,szapera mozdulatú, jön./Itt vagyok.Möggyüttem.Háturul köllött mán bemenni.Mán bezárták a bétet.De küdik,hez az inas mindönt.-Anyád?

JULISKA: Kint van a konyhában.

NAGYNÉ: /jön./

JULISKA: /el./

NAGYNÉ: Itt van kigyelmed? Észre sé vöttem,hogy möggyütt.Ugyancsak hamar mögjárta.

NAGY: Hamar ám,mert igyeköztem.Mögtöttem a röndölést.A kölök azóta mán utba is van a pakkal.

NAGYNÉ: Nem felejtött el kigyelmöd semmit?Méretött szagos sajtot is

NAGY: Méresztem.Olyan félkilényit.

NAGYNÉ: Öléggségös.A többi mán most kikerül a kamarából,még a konyhabul./Ravaszul,hízelkedve./Csak éppen kigyelmed....

NAGY: Talán velem bajod van?

NAGYNÉ: Nincs.Hogy véne./Nézi Nagynak a ruháját./

NAGY: /észreveszi,hogy Zsófi a ruháját vizsgálja,végigtekint magán./ Ím megfelelők nékik így is.Így,ahogy vagyok.

NAGYNÉ: / innentől kezdve minden kedveskedését,ravaszságát összeszedve. Nagy lenül./Nem is azért.Hanemhogy a polgármester is itt lesz.

NAGY: Hiszen látott ő más engem úgy is,ahogy a gólya létött a küszöbre

NAGYNÉ: /lenül./Aztán nem egymagába érkezik.

NAGY: Gyühet ide más is.Van hely.Fér itt vendég.Megfér itt akár háron kecsiderére való is.

NAGYNÉ: Akit szivesen lát kigyelned.

NAGY: Hát ide nő ismerészköggyön olyan embör.Olyan,aki nem azért hajtja be maga mögött az ajtót,hogy itt lügyön,hanem mázér.Legtovább pedig azér,hogy ő nyálazza,mög ő hajtogassa a nótáskönyvet,amig Zsuzsa a szengerát veri.Olyan embör ide ne is szömtelenküggyön.

NAGYNÉ: Madár is arra a fára száll,amelyikön fészköt rakhat.

NAGY: Ha szárnya van,akivel szállhat.Akivel,a fa tetejére is fölszállhat

NAGYNÉ: Van mindnek.Aztán az az ekes,amelyik használja is.Azért széltem éppen.Mer üzentek.

NAGY: Kik ?

NAGYNÉ: Tuggya kigyelned,minek kérdi?

NAGY: Tuggya a jobbik fene.

NAGYNÉ: Dehogyisnem tuggya.Hiszen tennap is beszélt velük.

NAGY: /felállt,gondolkodik./A Jeneyek?

NAGYNÉ: Ük.Megüzenték,hogy ők is elgyünnek,hogy fölköszöncsék kigyelnedet.

NAGY: Nejöd mondták?

NAGYNÉ: Lányával beszéltek.Neki jelentötték ki.

NAGY: /nézi a feleségét,most már átlát a szitán,lassú mozdulattal kiveri a pipáját,avugalmat erőszakol magára./A Jeneyek...

NAGYNÉ: Az öreg Jeney akar érteküzni kigyelneddel.

NAGY: Velem?

NAGYNÉ: Hogy a fia hazagyütt,ezzt most más idehaza is akar maradni.

NAGY: A fia? Elemér?

NAGYNÉ: Ü.Aztán az apja ugy gondolta,hogy kigyelnednek szól először.Mivelhogy kigyelned a legtöbb valamennyi köst.Osst azt tösi a tötöbbi is,amit kigyelned jónak lát.

NAGY: /átsétál a szobán,visszatérve,rejtett éllel/Már most értem.

NAGYNÉ: Patikához akarják segiteni Elemért.Ha kigyelned is helyesölné...

NAGY: /megáll Nagyné előtt,szétvetett lábakkal/ Ém ?

NAGYNÉ: Kigyelned!

NAGY: /már elhatároszta magát,kész a terve/Hás ez más.Ha igy beszélnek még igy viselködnek,az más.Igy gyühetnek./Hangsullyal/Ük suriembörök.Uriembör nincs a kettő.Az apa is,még a gyerök is.

NAGYNÉ: /megtévesztve,/ Röadös embörök nagyon.Éppen ezér...Mána mé ebbe a ruhába...Legalább erre az alkalomra öcöse föl kigyelned az ünnepljit.

NAGY: Jó,na.Csak eriggy.Küdd Julist./ Nyilik ase ajtó./

SZÉL: /jó ötvenes,száraz,megfontolt,széles ajtónyitással/.Aggyon... /Megpillantja Nagynét,megáll a küszöbön,megtörli a lábát,kiveszi a pipáját a szájából,belép,más hangon./ Aggyon Isten!

NAGYNÉ: Jó röggelt szomszéd.

NAGY: /Nagynára pillant,hogy kijavitsa a "szomszéd"megszólitást./- Adjon - ségat.Kerüjjön bejjebb kigyelned.

NAGYNÉ: Hát akkor én mék.Küdöm Julist./El jobbra./

NAGY:- / néz a felesége után,megvárja amig kimegy,akkor a fejét csóválja,néma resignálással átsétál a szobán;közben,/Üjjön le kigyelned./Hangosan fuj,vakarja a fejét./

SZÉL: Tán melege van kigyelnednek?

NAGY: /zsebkendőt vesz elő,törli a homlokát./ Az.Meleg van idebe nagyon./A szekrényhez megy,pálinkáskészletet vesz elő,az asztalra teszi,öt,felemeli a poharát,mési,koccint./Elöljárójába.

SZÉL: /megfogja a poharat./Isten éltesse kigyelnedet.

NAGY: Isten. /Kiüritik poharaikat./

SZÉL: /terkét köszörülve./Hát ez tössi.

NAGY: /minden szaván érzik,hogy mázis elhatározta magát./ Tössi.

SZÉL: Es nem kaparja az embör gigáját.

NAGY: /a poharat forgatva vizsgálja a kezében./ Nem.Olyan ez,akár az asszony.Édös is,mög keserü is ócoöre.

SZÉL: Hát ez igaz.

NAGY: Oszt kivántatni is addig kivántatja magát,ameddig körösztbe nem áll tülle az embör szöme.

SZÉL: Hát ebben is ögyformák.

NAGY: Mer az asszony is elöbb elhánnya a virágját,utána mögérik,a legvégin pedig megülepszik.

SZÉL: Hüvösön mögszavanyodik,melegön mög mögmujed.Asztán a legalján tartya mindig a mérgit.

NAGY: Ott./A törökölyre./Akár ez.

SZÉL: Ott gyüti.Hogy kiadhassa.

NAGY: Mán annak,akit mög akar beleaditani.Dehát rajtam nem fog.Oszt azt akarom,hogy né árosen mög kigyelmednek sé.

SZÉL: /az ajtó felé Nagyné után./Értöm mán.Ugy gondolom,értöm.

NAGY: Na,ha érti kend,akker a többö fülöslegös is.

SZÉL: Fülöslegös.De azér csak mongya kigyelmed./Isznak./

NAGY: Annyit csak,hogy annakutána rámhagy kigyelmed mindönt.

SZÉL: Amit töss kigyelmed?

NAGY: Amiat innentül kezdve mondok,mög tössök.

SZÉL: Mindönt?

NAGY: Mindönt.Mer mán most öllég vót.Ha tovább is késedelmesködöttek,a fene mögötte.Hát most hordóból öntik.A legnagyobbikbul,mög a legöregebbikbül.

SZÉL: / keresi a szót./Az asszony,Zsófi?

NAGY: Ü.

SZÉL: Mögén rágyütt vóna;

NAGY: Há.

SZÉL: Nehéz kérdés ez az ő nyavalyája. Hogy mindön-képpen az urakkal akar tartani.

NAGY: Mán most a Jenevekkel fogott össze. Azt akarja, hogy én akassszam a nyakukba az abrakestariszonyát.

SZÉL: Melyiknek?

NAGY: Az öregnek is, mög a fiatalnak is.

SZÉL: Mán pedig igy nem jó lösz, mer az én István fiam nem igy számit. Nemtudom majd mit szól, ha meszit vösszi, hogy vinni akarják mán a másik oldalon a szalmát a beglyábul.

NAGY: Nem Juliát kerülgetik, hanem Zsuzsát.

SZÉL: A beglyát. Azt akarják előtte szétherdani.

NAGY: Attul me féjjön kend, hogy egy szálat is elvisznek belüle. Az a fő, hogy sé ük, sé más, teremtött lélök mé tuggyon sömmirül, amibe most megélyeztünk. Figyelmed innentül kezdve sé lát, sé hall, csupa csak pislog, mög ugy tösz, mint az ügyefogyott. Hámhagy mindönt. Mindönt. Ugy lösz jó mindön, ahogy én tösszöm. Ha rivek, ha nevetök. Ha kérök, ha ütök. Érti figyelmed?

SZÉL: Értöm. Csak éppen István.

NAGY: Kontrabontot nem tösz.

SZÉL: Nem addig, meddig nem.

NAGY: Mán pedig neki nem szabad tunni a titkot. Nagyvérü, asztán égykettőre kirágná az iszákot. Csinál, amit akar, mindégy. A végin, amiker majd kidérül mindön, ugyis mögbékél. Csak figyelmed hallgassom. Merha csak szét szél, csak égyet is, - mán is lénn vam rélunk a lepöl. Mán is vesztöttünk. /Kifelé./ Oszt ahogy ezt a vénasszonyt ismeröm, háttig viselhetjük mind a ketten az uriembörségöt.

SZÉL: Pedig az, még annak sé való mamyájának, aki beleszületött.

NAGY: Ót, keccint. /Ha.

SZÉL: Ugy lösz akker, ahogy figyelmed mondta. Ráhagyok figyelmedre mindönt.

NAGY: A többit bizza figyelmed ide.

SZÉL: Helyös. /Isznak./

FLOHN LEONA:/ 50 éves,kentyes,errcsiptetővel,három hatalmas fekete szépségflastrommal az arcán,vénkisasszonyosan öltözve,kecses fürgeséggel,benyit./ Szabad?

NAGY: /Szél felé vágva a szemével,hogy vigyázzon magára,kedélyesen./- Tessék csak.Éppen az imént jegyöztem még a ségnrnak,hogy rájuk nyitó hatná más az ajtót egy ráérő nőnyecske,mer így kettesbe nem igen fenszögeti az embört a virtus.

LEONA: De udvarléval jöttem ám.Már megelőzte kigyelmeteket valaki./Hátra/ De sokára tudja levetni a kabátját.

KOSZTICS:/kopasz,rekesszemű,kifogástalan vidéki elegánciával öltözött 40 év körüli agglegény,belép./Már itt is vagyok.Jóreggelt agyyenistem.

NAGY: /eléje megy./Istem hozta az aljegyző urat,szerény hajlékunkba.

SZÉL: /felállva/

KOSZTICS:-/kezet Széllel is./Jóreggel,gazdurem.

SZÉL: Jóröggelt kivánok.

KOSZTICS:-Ugy látom,én érkeztem elsőnek.

NAGY: /Leona felé./Ha még nem előzte véna ez a szépasszony.

LEONA: Csakhogy én nem magukhoz jöttem,hanem a feleségéhez,Zséfi asszonyhoz.

NAGY: Kinn a konyhában Zsuzsával együtt.

LEONA: Zsuzsikám mára pihen,ma nem gyakorelunk,mára nem kinzom szegénykémet a zongerázással.Ünnep van.Az édesapjának,annak a gonosz vénembernek a nevenapja.

KOSZTICS:-/nagynak./Azt jól megmeadták kigyelnednek.

NAGY: Hát alapesan fölvágta a nyelvit annakidején a bába.

LEONA: /sikolt./Jesszus!/Menekül./Legjobb,ha futok./Az ajtóból./- Jenegyéket a Fekete Sas előtt láttam.Erre tartottak.Itt lesznek ők is mindjárt./Ki./

NAGY: /helyet mutat Kosztícsnak./Megüdelmet akkor,tessék addig helyet paranccolni.Csak éppen addaig,amig másik gunyát öltök magamra./Ki./

KOSZTICS:- /leül,közömbösséget szimulálva./Jeneyék is itt lesznek?

SZÉL: Úgy mondják.

KOSZTICS: Ha jól tudom,nem jártak mostanába ide.

SZÉL: Nem igen láttam őket.Gondolom csak éppen a barátság kedviért gyünnek.Szokás azt is időnként művelni.

KOSZTICS: /hátradől a fotőjbe,keresztbe teszi a lábát,hangsullyal./- Hát szokás.-/ Csőnd./

SZÉL: Nagyot engedött ténnap óta az idő.

KOSZTICS: Nagyot.

SZÉL: Mer amugy kemény tél vót.

KOSZTICS: /önt a poharakba./ Kemény.Prosszit.Isten éltesse kigyelmedet. /Isznak./

SZÉL: / felemeli a poharat./ Isten éltesse. /Issik./

KOSZTICS: /kifelé./Már jőnnek is.

SZÉL: Úgy hallom. /Felemelkednek,kint hangok./

JENEY: / 60 év körüli,tökéletes világfi,belép./ Jó reggelt kívánok az uraknak.

ELEMÉR: /30 éves,teljesen az apja,mentéklija fekete selyemszineren lép Jó reggelt uraim.

KOSZTICS: /kezel velük./Szervusz,öregem,szervusz,öcsköm.

JENEY: Szervusz.

ELEMÉR: Üdvözöllek,kedves bátyám.

JENEY: /kezel Széllel./Jó reggelt gazdurom./A fia felé./Még nem ismerik egymást ugy-e? A fiam.

SZÉL: /kezel Jeney Elemérrel is./Isten éltesse.

JENEY: / körülnéz a lakásban./ Hát itt volnánk mi is.

Kesztics: Egyenesen hazulról ?

ELEMÉR: Igen.

KOSZTICS: Nos,hogy érzed magad itthon?

ELEMÉR: Köszönöm.Kitünően.

JENEY: A Sas előtt jöttünk el./Lemondó sóhajtással./Üres.

ZSUZSANNA: /sötétkék testhezálló,fehér csipkegalléros,kézelős bársonyruhában;amikor megpillantja Jeney Elemért,megilletődött, hosszu néma pillantást vált vele./ Jó reggelt...Édesanyám becsúnatet kér,de jön mindjárt ő is.

JULISKA: /barna angeles ruhában belép./

NAGY: /csizmában,bő,buggyos nadrágban / sárga/,fehér mellényben, fekete kabátban,csokros,babos nyakkendőben.Juliska mögött./

JENEY: /mindháremnak széló üdvöslő mozdulattal./ Ah !

ZSUZSANNA: /serba nyujtja a kezét./ Jó reggelt...Jó reggelt./A fejével Szél felé./Jó reggelt,Gyuri bácsi.

JULISKA: /fiatal leány módra egyszerre mindenkinek./Jó reggelt kivánok....

JENEY: /két kezébe fogja Nagynak a kezét,kitünően játszott őszintenséggel./Engedje meg gazduram,hogy elsőnek szeritsem meg a kezét és elsőnek kivánjak egész szivemből szerencsét.Adja az Uristen,hogy egész kedves családjával egyetemben még számos,sok-sok ilyen névnapot élhessen.

NAGY: / egyszerűen visszonozza a hanget./Köszönöm.Mind a magam, mind annak a két bikfiunak,mind pedig annak a vénségős vénasszonynak a nevében,akit máig is hitöstársamnak tisztölhetök./Meselykés./

ELEMÉR: Nagy gazdaurnak nem hagyja cserbe seha a humora.

NAGY: /kedvesen./Hát humorom,az van.Nem tudom ugyan,hogy micsoda,öszik-é vagy isszák,de ha azt akarta vele urösém mondani,hogy Mátyás,hát annak hinak.Mondja csak ugy,Mátyás bácsi!/A kezefejével alulról meglebegtetje a nyakkendőjét./ Mer igy jobban hangzik./Végigtekint a ruháján./Jobban illik az adjusztirungombes.

ELEMÉR: / meghajtja magát./ Kedves Mátyás bátyám.

NAGY: /int Juliskának,hogy öntsön a poharakba./Julis! Öntsél csak!

JULISKA: /Önt a poharakba./

JENEY: Kesztücsnak,mintha csupán a társalgást akarná tartani./Bercit vártuk az este.../Nagyőnek magyarázván./Kuthy Berci barátoszat,az államtitkárt.Megígérte,hogy lejön két napra puskázni.
/Ezt Elemérnek,most már Elemérnek a nőt,foglalkoztassa Zsuzsannát./

ELEMÉR: /Zsuzsannának./Remélem,magát egészen más dolgok érdekli?

ZSUZSANNA: Ahogy vesszük.

ELEMÉR: Tehát;reggel ujság,délután teniszt,este bridzs?

ZSUZSANNA: /nevet./Egyik sem.

ELEMÉR: Azt akarja ezzel mondani,hogy egész nap nem csinál semmit?

ZSUZSANNA: Dehogyisnem.

ELEMÉR: Könyv,kézimunka,háztartás.- ez munka,nem szórakozás.Főképpen nem játék.

ZSUZSANNA: Mit tegyek,ha egyszer nem tudok kártyázni.

ELEMÉR: Nem a kártyára gondoltamÉA játék más.A játék,a sport,az utazás,a kaland.Játszani mindennel,ami szép és csodálatos.Játszani az élettel,azokért a gyönyörökért,amelyekért még a halálunkkal is szívesen fizetünk.Igy értettem.

ZSUZSANNA: Sokat utazott az elmult idő alatt?

ELEMÉR: T-alán.Egy jó kocsival az ember mindenhova eljut.Még haza is. Vissza oda,ahonnan elindult,ha szerencséje volt és nem törte ki útközben a nyakát.

ZSUZSANNA: Itt is jó.Itt kevesebb az akadály és kevesebb a szakadék.

ELEMÉR: /bőznak./Csak nagyobb a veszély.

ZSUZSANNA: Köszönöm.Akkor talán hagyjuk a játékot,maradjunk inkább az olvasásnál,tenisznél és a bridzsnél.

ELEMÉR: Annyira lassú az autót?

ZSUZSANNA: Ezt nem mondtam.

ELEMÉR: Van egy modern kis Diatem.Huszonkétezer kilométert futott eddig.Angyali kis tragacs.

ZSUZSANNA: Angyali is,tragacs is?Valóban remek kocsi lehet,ha már ilyen meghatóan becézi.

ELEMÉR: Becsületszavamra.Direkt magára...Direkt kettőnkre szabták.

ZSUZSANNA: Ohó!

ELEMÉR: Ki ellen tiltakozik?

ZSUZSANNA: Az ellen,hogy pont kettőnkre...Hogy ilyen szűkre szabatta.

ELEMÉR: És ha megtanítom vezetni?

ZSUZSANNA: Akkor sem ülök - tragacsba.

ELEMÉR: /Zsuzsanna előbbi hangján./Köszönöm.A tragacs máris előlépe-pett.Attól a pillanattól kezdve,versenykocsi.Ha magának mégis csak jobban tetszik a rehanás,a veszély- a játék.

ZSUZSANNA: Attól függ.

ELEMÉR: Mitől?

ZSUZSANNA: Hogy ki ül a volánnál?

ELEMÉR: Szuttal...

ZSUZSANNA: Ám.Vagy nem jól értettem az imént?

ELEMÉR: De igen.Azt mondtam,ha kedve van hozzá,ha örömet okozok vele, boldogan megtanítom vezetni.Körülrohanjuk a földet.-Budapest-Róma-Nizza-Párizs-Riga.Pesten a sziget,Rómában az őskeresztény temető.Nizzában a Negresco,Párizsban a Caffe de Paris, Rigában a keleti tenger.

ZSUZSANNA: Aztán?

ELEMÉR: Ha nincs kifogása ellene,a telet itthon töltjük.Szóval?

ZSUZSANNA: Szóval?

ELEMÉR: Sport?

ZSUZSANNA: Majd meglátjuk.

KOSZTICS: /odalép hozzájuk,a végszóig udvarias,de ezentúl nem veszi figyelembe Jeney Elemért,Zsuzsannának./Látja,eljöttem.Megra-gadok minden alkalmat,hogy láthassam.

ZSUZSANNA: /természetes kacérsággal./ Látom.

KOSZTICS: Gúnyolódik vagy örül ?

ZSUZSANNA: Örülök.

KOSZTICS: Válasznak vehetem?

ZSUZSANNA: Válasznak.De nem vallomásnak.

KOSZTICS: /férfiszemmel néz./ Tehát még mindig várnom kell?Hát ~~ki~~ tudja mit?...Várok. Nekem mindenszetre megéri.

ELEMÉR: /odalép balra./Ha megengedik./Zsuzsannának./Ha nincs kifogása ellene ?

KOSZTICS: /feléje fordul./Kérlek,parancsolj!

ZSUZSANNA: /Elemérnek./Csak tessék.

ELEMÉR: /cigarettát húz elő a nadrágja hátszsebéből,megkínálja Zsuzsannát,majd Kosztiesnek./ Parancsoljon. Parancsolj.

KOSZTICS: /kifogástalan udvariassággal./Köszönöm,majd a magamé!

ELEMÉR: /Zsuzsannának./ A ruhája! Remek. Fogadni mernék,Pateu.Eredeti Pateu-modell.

ZSUZSANNA: Jaj ne!Ne mindig a ruhámat - helyettem.Ez nem bék,ez geremhaság.

ELEMÉR: Ne haragudjék,de ebben a tekintetben a régi iskola híve vagyok.Arisztoteleszt tételét vallom.Férfi,aki nem veszi észre egy uj ruhát,vagy egy uj kalapot,az a sértett hölgy előtt mindig annyit veszit a pénzéből,amennyivel az uj ruha divatosabb és drágább a réginél.

KOSZTICS: /él nélkül,szárazon./ Minden test annyit veszit a sulyából ...Igen,ez Archimédesz...

ELEMÉR: Arisztoteleszt mondtam?Csodálom,lexiális dolgokban nem szoktam tévedni.

KOSZTICS: Udvariasan/.Kérlek alázam.Különben is igazad van,a nő mindig a ruha,azaz hogy a divat.Igazi nőn egyébként valami van csupán,ami örökké a tavalyi. A hiusága.

ZSUZSANNA: / a kijelentés rejtett értelmére felelvén./ De ez nem PA-Pateu-kreáció.

KOSZTICS: /ugyanazon a hangon. / Nem.- / Mindenki felállt./

ZSUZSANNA: /az ajtó felé./ Vendégek.- /ZSOLDOS polgármester,KRISTÓ városi tanácsnok,LATKÓCZY kántor,MODROGI politikus parasztjának./

LATKÓCZY: /javakorabeli ember,pirospozsgás,az ajtóból./ Megszt-e még

LAT-KÓCZY: a bordó,Mátyás?

NAGY: Erisz ám.Csak elég naga a csap is egy ilyen kákabélü kánternak. /Nevetés./

LAT-KÓCZY: Na,akkor bejövünk.

ZSOLDOS /Üdvözli Nagyot./Adjon Isten,Mátyás gazda.

NAGY: Isten hozta,polgármester urat.

KRISTÓ: /kezel hazzyal./ Aggyon.

NAGY: /kezet fog Kristóval is./ ...a tanácsnak urnak is.

ZSOLDOS,KRISTÓ: /serra kezelnek./Jó reggelt,Zsuzsikám.

BODROGI: Juliskám...Adjon Isten...Szervusz...Szervusz./Kinek hogy jár./

LATKÓCZY: /két kezében fogva Zsuzsannának a jobbját./ Csókolom a kis kacsóját az ám szépséges Zsuzsikámnak./Juliskához fordul./Neked pedig.../Cuppanós csókot nyom Juliskának mind a két orcájára./ Neked pedig kiadom természetben.

NAGY: Hadd szokjon hozzá a borszaghoz. /Nevetés./

NAGYNÉ: /sötét narangalju szoknyában,lapossarku lakkcipőben,sárgabélésü fekete csipkeblusban,hatalmas tellenyezővel megjelenik az ajtóban./

ZSOLDOS: /megpillantja Nagynét./ Itt a ház asszonya.

LATKÓCZY: / felemelt pohárral./ Éljen,Zséfi asszony!
Valamennyien Nagyné felé fordulnak./

NAGYNÉ: / megindul,leplezetlen örömmel nyujtja kezét Jenenek./ Jó reggelt.

JENEY: /büszke és boldog./Jó reggelt kivánok.

NAGYNÉ: /kezet nyujt Zsoldosnak./ Jó reggelt..../Sorba üdvözöl mindenkit,szintén meghatva./Igazán...Ez szép...Hogy mégsé feledköztek még rulünk.Ilyen szép számmal megjelentek.

LEONA: / benyit,észrevétlenül elvegyül a társaságba./

JENEY: /Nagynénak./Asszonyom...Egész lelkemmel örülök./Mozdulattal./
A béke,a szeretet és a boldogság otthona.

NAGYNÉ: Szegénység.Nevés az egész,de nekünk elég.Nem szeretjük fitogtatni a rangunkat.

JULISKA: /merően nézi az anyját./

JENEY: /udvariasan./Annak,akinek az Isten megadta,az ilyen férjnél, meg ilyen két lánynál igazán nem fejthet ki nagyobb luxust?

NAGY: /megelőbbentve a nyakkendőjét./Az első-felit aláírom.../Hevetés.A feleségére felé./ Nahát akkor,anyjuk...Mán most lőhet.

JULISKA: /kezd kihurcolkodni a veranda asztalára./

NAGYNÉ: /a veranda felé a vendégeknek./Tessenek.Parancsoljanak addig itt helyet foglalni.

ZSOLDOS: Bizony kár,nem vagyunk éhesek.

JENEY: /Zseldeshez./Parancsoljatok,uraim.

ZSOLDOS: /elsőnek indul meg./Menjünk,na.

ZSUZSANNA: Elnézést,meg Kesztinek előre mutatva./ Tessék.

JULISKA: /megvárja,míg valamennyien kimennek a verandára,anyjához fut, izgatottan kezdi igazítani a ruháját./Édesanyám...Miért ezt a blúzt vette fel.Meg ezt a szoknyát?

NAGYNÉ: /Juliskának a kezére üt./Né babrálj rajtam,né tanits mindig, mert olyan pofont adok,hogy magam is megbánom.

ÖRZSE:
ESZTI: /jönnek a kecskelábbal,meg az asztallappal./

ÖRZSE: Möglöszünk rögtön.

ESZTI: Azonnal.

JULISKA: /a sublétből abrosszt,meg asztalkendőt rak ki,kezd teritení; rendelkezve Örzsének,meg Esztinek./ Gyorsan.Tányért.Evőeszközt.

NAGYNÉ: Mozogjatok.

ÖRZSE:
ESZTI: /egyszs után hozzák be a tányért,evőeszközt,lapostálakat, sört,bort.

NAGYNÉ: /számolva az asztalkendőt./ Hányan is?Tizenöt,gondolom,elég lesz.

JULISZA: Elég.

NAGYNÉ: /kezdi elhelyezni a tányérokat.Örzséknek./ A többit tegyé-

NAGYNÉ: tök addig a sublótra.

JULISKA: /rendezi az asztalt./Ide...Igy...Ezt ide.Jól van.Készen vagyunk,Örzse néni.A sör,meg a bor egyelőre elég,ami idebenn van

NAGYNÉ: / a kijárathoz megy,merev,de szivélyes előkelősséggel./ Ha még nem vetnék,akkor...Ebéd előtt.Egy kis miegymás.

NAGY: /A verandán./Tessenek.Valami csekélységet az ital alá.

ZSOLDOS: / megpillantva a rakott asztalt./Ej,gazduram.Ej,Nagyné asszonyom.Minek ez a nagy trakta.../A társaság kölcsönös udvariaskodás közben előrevonul./

ZSUZSANNA: /mutatva mindenkinek a helyét./Édesanyám.Leona néni...Polgármester ur.../Sorban valamennyinek./ Parancsoljanak.

JENEY: Fejedelmi asztal.

NAGYNÉ: /kínálja Jeneyt./ Tessék.

ZSUZSANNA: /kínálja Zseldest./ Parancsoljon.

JULISKA: / közbe jár,ide,oda telve a tálakat./ Parancsoljanak.

ZSOLDOS: / felemelkedik./Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim.Kiegyelmedhez szállok,Mátyás gazda.Rövid leszek.Örömmel eltelten jöttem ide.Nem csupán a magam,nem csupán a város törvényhatóságának, hanem egész közösségének és társadalmának a jókivánságait tolmácsolom,amiker névnapja alkalmából poharamat mind a kegyelmed egészségére,mint pedig egész kedves családjának a boldogságára üritem.Adja az Uristen,hogy mindannyian,akik itt vagyunk és mindazok,akik általam küldték üdvözletüket,még számos ilyen névnapot ülhessünk,erőben és egészségben.Isten sokáig éltesse./ Nagyhoz lép és koccint vele./

LAMKÓCZY: Ámen./A szájával belesistereg a borospohárba,mintha szédát pezsegtetne./

MIND: Éljen! Éljen!

NAGY: / körben jár és koccint mindenkivel./

JENEY: Isten éltesse,gazduram.

KOSZTICS: Minden jót,Mátyás bátyám.

KRISTÓ: Áldás,békesség,gazduram.

NAGY: Köszönöm.Köszönöm./Visszakerül a helyére./

ISTVÁN: /megjelenik a baloldali ajtóban,áll és vár./Jóétvágyat az ünnivalóhoz./Beljebb lép./Adjon Isten mindenkinek./A zajongás elül./

JULISKA: /megmerevedik./

ZSOLDOS: Isten hozott,István fiam.

LATKÓCZY: Szervász,öcsém.

ISTVÁN: /megindul./

JULISKA: /helyet mutat Istvánnak az asztal üres felén./ Ide.

ISTVÁN: /lassu léptekkel átmegy a szinen,megkerüli az asztalt,csöndesen leül./Megkéstem. Szemák,a szürszabó tartott föl utközben.

JENEY: Nekünk is köszönt.

ELSMÉR: Igen,láttuk.

ISTVÁN: /végig komor,minden szava kihivás./ Mondta.Azért állitott még éppen./Csend./

ZSUZSANNA: /pillantást vált Juliskával,hogy elterelje Istvánról a figyelmet,Zsoldosnak és a mellette ülőknek./Ebből a kolbászból... Pogácsát...Tessék.

JENEY: Kiváló ez a szárazkolbász.

KOSZTICS: Elsőrangu.

JULISKA: /leereszkedik az asztal végére,akaratlanul is Jeneyéket figyelve,pálinkát tölt Istvánnak a poharába./ Maga még nem kapott.

ISTVÁN: Nem.De ugy látom,azér maradt még az üveg alján nekem is.

LATKÓCZY: Elég az ilyen bürbajusznak.

ISTVÁN: Még sok is.

ZSOLDOS: De komor hangulatban vagy,István fiam.

ISTVÁN: Nem vagyok én.

JENEY: /felemelve a poharát./ Uraim.

NAGY: /hogy elhallgattassa Istvánt./ Hát akkor igyál,még egyél.

ISTVÁN: /széles mozdulattal eltolja maga elől a poharat,meg a tányérját./ Nem áhitom.

NAGYNÉ: Van ott pogácsa is.

ZSUZSANNA: Vagy szalámit.

ISTVÁN: Ilyeket se! Sömmit.

NAGYNÉ: /észreveszi, hogy Istvánba hábereg valami./Ott akkor a déli-gyümölcs, ha sömmire sincs gusztusod.

ISTVÁN: Köszönöm, nincs étvágyam.

ZSOLDOS: Ne erőltessétek. Látjátok rosszkedvű.

NAGY: Hát ha nem összül, nem összül. Amit nöghacc, az marad. /Csönd./

JENEY: /Zsoldosnak./ Isten éltesse.

ZSOLDOS: Isten.

ISTVÁN: Marad.

NAGY: Mögmarad.

ISTVÁN: Ha nöghagyom.

NAGY: A feleségére, majd Zsuzsannára tekint, most már a szó rejtett értelme szerint felelve Istvánnak./Ha nem nyúlsz hozzá. Mert amit az ebbör még nem fog, azt nem is viheti a szájához.

JENEY: Ez igaz.

ISTVÁN: Nem. Kiváltkép, ha előtte más más keze járt a tálba. Ezt kimarkolt belőle mindönt. /Csönd./

ZSOLDOS: /rosszalólag./ stván, István. Bajod van, ezstán nem mondod.

JENEY: /miután már sejti, hogy miről van szó./ Ő is ugy látom.

ELEMÉR: /odahajlik Zsuzsannához és szól neki valamit./

NAGY: /Istvánnak felelve./Azt is mögteketi az illető, ha azér tötték eléje a tányért, hogy kivögye belőle, amit nekiszántak.

NAGYNÉ: /felbátoredva nagy válassza leplezetlen nyiltsággal Istvánnak hogy hozzájuthasson a pogácsához. Ahan, ami jár neki.

ISTVÁN: /egész [illegible] erejével./Hát itt előbb nekem jár. Egyedül nekem. Ő öttem lé előbb a garast. /Csönd./

ELEMÉR: H-ogy érted ezt, István?

ISTVÁN: Ugy, ahogy mondtam.

ZSOLDOS: /csendre int Jeney Elemért./ Elemér!

LATKÓCZY: Igyál, István. /Felemeli a poharat./ Igyál. na. Szervusz.

KRISTÓ: /Elemérnek./Nyugalom.

ELEMÉR: Ha jól értettem, István, nekem szántad a kijelentést. Hánczélsztál vele.

ISTVÁN: Sőkkire zé. Csak éppen arra, aki magára vőszi.

NAGY: /Zsuzsannának./Kiszy csak ki, kedvesem. Nézd még azt valakit kinn a kutya.

JULISKA: /mozdul./

ISTVÁN: /megfogja Juliskának a karját, visszanyomja a helyére./ - Maracc!

ELEMÉR: /felemelkedik a helyéről./ Bocsánat....

JENEY: Ülj'le.

ZSOLDOS: Maradhass.

LATKÓCZY: Ne kakaskodjatok, he.

ELEMÉR: De bocsánat...Ez már rám tartozik.

ZSOLDOS: Várjatok./Felemelkedik./

LATKÓCZY: /Felemelkedik./ Majd én.

KRISTÓ: Elemér, fiam.

JENEY: /Felemelkedve./A magam részéről felháborítónak tartom./AZ asszonyokat és Istvánt kivéve valamennyien felemelkednek a helyükről./

NAGY: Megkerüli az asztalt, előre jön, szembefordul Istvánnal./

JULISKA: /alig hallhatóan, könyö-rögve./ Édesapám...

NAGY: /Istvánnak, aki még mindig ül./ Neked akarok beszélni, hé!

ISTVÁN: /nehéz, lassu, vésztjósló mozdulattal felemelkedik./

JULISKA: István.

ISTVÁN: /kinyujtott karral, a felborzant állat sulyos mozdulatával, FÉLRELÖKI Juliskát az utjából, előrejön, balról megáll, szembe nagyval és a társasággal./ Nincs beszédnek helye!/Jeneyék felé./Vagy a'cifra szerszám, vagy a lé. Vagy esők, vagy én!

ELEMÉR: /előre akar lépni./

NAGY: /egyetlen mozdulattal visszatartja, mindem hatalmas méltóságával. Majd én./Istvánnak./Itt én parancsolok, fattyu.---

NAGY: /Ajtót mutat./Kifelé !

JULISKA: /nem tudja tovább tartani magát,visszafojtott sikollyal./ Édesapám...

ISTVÁN: /a száját rágva./Kend mondja ?

NAGY: /hanggal feljebb./Ím! /Ismét az ajtóra mutat./Alé! Kifelé!

ISTVÁN: /vad kárörömmel gunyjával,most már játszva a dühével./ Nekem.... Kend?.../Ökölbe szorítja a kezét,kacag,utána megindul,az ajtóban visszafordul;a tüdejéből a vész hangján,minden méltóságával és minden félelmetes erejével./Hát mék!!...Nagy Mátyás, - mék. /Kilöki az ajtót.El./

JENEY: Részeg.

ELEMÉR: Dehogy részeg.Megdühödött,hogy bennünket ittetalált.

ZSOLDOS: Ne,nem történt semmi.Kifujja magát,aztán megbékél./Kiveszi az óráját és megnézi./Teringettét.Hát így eljárt volna az idő.Nekem már most mennem kell.

NAGYNÉ: Nem harangoztak még delebédre.

KRISTÓ: /az óráját nézi./Mindjárt tizenkettő.Megyek is.

KONZPICS: Veletek tartok.

LATKOCZY: Legalább a Szent János áldását igyuk meg.

ZSOLDOS: Nem.Engem várnak már otthon.

LATKÓCZY: /maga iszik./

NAGY: Hátha muszáj.../Általános bucsuzkodás és kezelés.Jeneyék és Gé Szél kivételével valamennyien el./

ZSUZSANNA: /helyet mutatva Jeneyék./ Azennel szélek még beérte.

JENEY: Ne fáradjon Zsuzsikám.Megyünk mi is.Csupán a sajnálkozásomat szerettem volna még kifejezni.

ELEMÉR: A magam részéről máris becsámatot kérek,de....

NAGY: /hozzájuk lép,baljával az egyik,jobbjával a másik kezét megfogva./Ha sietnek,nem marasztalom akkor uri barátaimkat sé! /Elemérnek,ünnepélyesen./ Aztán,ha úgy gondolja urecsém,mátul kezdve szívesen látjuk,akár mindön nap./Nagyné felé./Ím is mög ez a...mög ez a gyámoltalan jó asszony is mi.Ennyi

NAGY: gondolom, egyelőre elég uramöcsémnek is./Jeney felé./Még uri barátomnak is.

JENEY: /boldog./Köszönjük.Köszönjük nagyon szépen,élni fogunk a szerencsével.

FÜGGÖNY.

MÁSODIK FELVONÁS.

SZÍN:- Nyitott filagória.Körül díszes virágoskert.Látszik a közeli templomtoronnyal.A filagória közepén hergolt terítős nagy kerek asztal.Az asztal felett egyszerü nagy villanyégő, az ernyőjéről vásári piros tollbaba,a zsinórjáról két papiros légyfogó lég./

JULISKA: /csöndben kézimunkázik./

NAGYNÉ: /kivülről./Julis.

JULISKA: /tovább kézimunkázik./

NAGYNÉ: /kivülről./ Julis! Julis!

JULISKA: /abbahagyja a kézimunkázást,mélyet sóhajt,méltatlankodva megemelkedik,de meggondolja magát és ismét visszaereszkedik a székébe./

NAGYNÉ: /kivülről,egész közelről./ Julis! Nem halled ?

JULISKA: Mint aki tudja,miről van szó./ Tessék.

NAGYNÉ: /megjelenik.Fekete egybeszabott magasnyaku selyemruha van rajta./ Hun bujkálsz.Tégöd sesé tanál az ebbör.

JULISKA: Itt vagyok.Kézimunkázom.

NAGYNÉ: Tödd lé,eszt gyere.

JULISKA: Hová?

NAGYNÉ: Ne kérdözd,hanem gyere.Itt lösz nindgyá a hölgykeszeru,azt tán még az asztal sincs föltéritve.

JULISKA: Édesanyám,én tisztelem,becsülöm a hölgykeszerut,de én azoknak a szemérmetlen vén skatulyáknak nem teritek./Felállt./

NAGYNÉ: /nagyot néz./ Ne-e-e-em ?

JULISKA: Nem.Ha édesanyám mindenáron meg akarja vendégelni őket,amiért felkérjék elnökének a nőegyletükbe,hát adassa fel nekik az uzsonnát Örzse néninek.Én nem szolgálom ki őket.

NAGYNÉ: Elég!

JULISKA: Akkor se megyek.Aztán,ha ki kell mondani,hát most már ki is mondom.Elég volt nekem is.Írja be édesanyám azzal,hogy édesapámat is megbolondítottam.

NAGYNÉ: Lesülhet a bőr a képedről,hogy így beszélsz az anyáddal.

NAGY: /nyelves,duplatalpu,sárga sportcipőben,vastag sárga sportharisnyában,pepita térdnadrágban,dohányszínű kabátban,mintás kendőgallérban,hátul csattos pillangó-nyakkendőben,szájában hatalmas szivarral jön./ Na,mi az már megint ?

NAGYNÉ: /felháborodva./Eltakarítsa kigyelmed a hátul,vagy tegyen vele valamit,amivel eltüntetni,mert én nem állok jót tovább magamért.Én csuffá tettem.Hát más még nem a hölgykezeket pecskejjel.Szégyenbe akar keverni az egész világ előtt.

NAGY: Nacsak,nacsak.Dehogy is akar ilyesmit./Büszkén rántja a mellényén,hetyke füstöt fuj a szivarjából./ Csak nem tudja,hogy az az ekes,amit az apja még az anyja csoleksik.

JULISKA: /elszántan./Én elmegyek innen,édesapám....

NAGY: /szinlelt csodálkozással./ S-é-el?

JULISKA: El.Én nem bírom tovább ezt.

NAGYNÉ: Ősi az avas,hogy az apja,még az anyja nem járnak kukericát kapálni,még,hogy azzal vannak,hogy parédás személyiséget neveljenek belőle.Olyat,akit mégsüvegül mindenki,még aki nem kezefejével törli el az orrnyalját. /Maga akaratlanul letörli./

NAGY: /Juliskához./Bújj,nagytudd,amit anyád mond.A javadat akarja.Ő is,én is.

NAGYNÉ: Merhogy,István telibeszélte a fejit.Hogy az irigyül,még lé-

NAGYNÉ: néz mindönkit,aki ad magára,mög azan van,hogy annak cimüzse még a király is,aki.

NAGY: /leül./Nem köll,ne.A gyüvő hétig majd csak kibirom.Akkor mén Föladom Pestre.

NAGYNÉ: Kit? Juliet?

NAGY: Üt.Zárt intézetbe.Ott majd kioktatják.

NAGYNÉ: Zárt intézetbe? Hát az jó lösz.Éppen neki való.Az ugyan,amelyben Zsuzsánnat pallérozták,az nem volt zárva.Abba szabadon löhetött ki mög bejárni.

NAGY: Hát ez zárt.Ebbe apáca szörzet dolgozik.Azok értenek hozzá, hogy mögszeliditsék,mög kiimádkoztassák belőle az epét.Év mulva mire kieresztik,olyan lesz akár a kezes bérány.Maga se ösmer magára.

NAGYNÉ: /csöndes mozdulattal leül,szembe Nagyval,évatosan./Szélt tán kigyelmed ?

NAGY: Szóltam.Most voksolnak éppen,Azuta tán má mög is ejtötték melhettem a szavazatot.

NAGYNÉ: Möglátja,én mondom,kigyelmedre szavaz mind.Kigyelmeddel csak nyernek.Ők is,mög a kaszinó is.Mindönki.

NAGY: Nyernek.Mer a belépti dijat mög köll fizeni mindön hónapba. Oszt az éppen két pöngő.Dehát majd begyün ez is a többin.

NAGYNÉ: /alig bir az izgalmával./Intézködött a többibe is kigyelmed?

NAGY: /szélesen,kivalkodva./Intézköttem mindönbe.Kicsibe is,nagyba is.Má most mögmutatom nekik.Möghogy lásd,nincs tovább szándékomba ellenközni.Alávetöm magam a té akaratodnak.Beláttam neköd van igazad.

NAGYNÉ: /repesve./Ugy-e?Tuttam...Tuttam.Nizött kigyelmed nemesvérü lovat is ?

NAGY: Niztem.Két csikót.Hároméveseket.Hozzájuk való szerszámot,mög üvegös kocsit.Aztán gyün a mérnök is,akit az öreg Jeney komendált.Szre megépiti a házat.Oszt lösz benne mindön,öszkanna for,mög olyan füdőszoba,hogy akár egész nap ástathatod a lábadat.

NAGYNÉ: /egészen oda van./Hogy kigyelmed...!Mit még nem tösz a gyerekeiért.Ezt éppen azért..Légyön már hozzájuk szélidebb. Látja,még mindég tartanak kigyelmedtől.

NAGY: /mintha nem tudná./Kik ?

NAGYNÉ: Elemér,még az apja.Olyan bátortalanok.Aztán Zsuzsa egész odavan,hogy még mindég nem mernek szélni.

NAGY: Hiszen láthatják,hogy nincs kifogásod ellenük.

NAGYNÉ: Nincs.Hiszen éjjel,nappal ögyébbre sé gondolok.De én csak az anyja vagyok.Kigyelmed az apa,apja.Mégis ugy való,hogy kigyelmedtől kérjik meg a kezit.

NAGY: Má most szélnak.Ugy tudom,az öreg Jeney éppen máma jelenti be a kérésüket még a szándékukat.

NAGYNÉ: /élvezve a boldogságát./Aztán kigyelmed ?

NAGY: Hát...Ha annyira odavannak egymásér,ha annyira rászkec érte té is,én rájuk adom mán is az áldásom.

NAGYNÉ: /csaknem megdicsőül,törli a könnyeit./ Hivok.Hivok tülle, hogy ilyen nagy lélökkel vag kigyelmed mindnyájunk irányába.

NAGY: /sürgetve./Csak aztán ügyelj magadra,még készülj,mer máma másként köll üket fogadni./Nézi az óráját./Az öreg Jeney négyre mondta,hogy gyün.Ezt mán három elmult.- /Hosszu kutyaugatás.Megszélal a kapu csengője./

NAGYNÉ: /a szivéhez kap./Mán itt is van.

NAGY: Nem ü.Még korán van.Ki zárta be a kaput?

NAGYNÉ: Én.Tunni akartam,amikor Lénák érkösnek.

NAGY: /kifelé./Léna...Hozza üket.Nyikos Maris az ovónő,Vörös Blanka,az öreg Gojdárné,még az igazgatóné a lányiskolábul.

NAGYNÉ: /kifelé./Azok...A hölgykoszoru.Eszti mán bé is engedte üket.

NAGY: Csak végezz velük hamar.Tisztölögjenek előtted,ögyenek, utána möhetnek is.Máma a Jeneyek itt az elsők.Ük mongyák ki az angyali üdvözletöt.

NAGYNÉ: /igazgatja ruháját,Balra áll./

NAGY: /kilép a kertbe./ Erre,Erre tessenek. /Pézt vesz fel./

NAGYNÉ: /szintén./

LEONA: /jön,sugárzik a boldogságtól.Nagynénak./Drágám! /Megöleli,megcsókolja./ Ki nem mondhatom nennyire örülök.Milyen boldog vagyok.

BLANKA: /35 éves özvegy,harsányszőke,kicsattanó idomokkal,erősen fülig nagét.Nagynénak./ Szervusz! /Megcsókolja./ Én örülök a legjobban.Igazán,igazán nagyon örülök. /Körülnéz./Ez a kert! Gyönyörű. Álom.

NYIKOS: /nyujtja a kezét Nagynénak./ Szervusz.

NAGYNÉ: /megcsókolja Nyikost./ Isten hozta.

NYIKOS: Örvendek...Szívemből örvendek,kedves.

NAGYNÉ: /megöleli,megcsókolja Etelt./ Isten hozta nálunk.

ETEL: /merev,gőgös,keresi a szavakat./ Igen,Eljöttünk.

BLANKA: Eljöttünk,Zsófikám,hogy hivatalosan és ünnepélyesen formák között is köszöljük veled az örömhírt.A nőegylet választmánya egyhangu köszönettel vette tudomásul,hogy kedves és aranyos voltál elvállalni az elnökséget.Egyben...De ez már nem énrám tartozik..

LEONA: /mondani akarja./Egyben...

NYIKOS: / - " - " - " -/ Egyben....

ETEL: /hangzik,hogy itt ő az első./Egyben a választmány és az egész nőegylet nevében köszönetet mondunk azért a nagylelkű nemes adományért,amelyet a nőegyletnek küldöttél.

NAGY: /A feleségére pillant,köhint./ Hm !

NAGYNÉ: /észre veszi az ura pillantását./Csekélység...Igazán szóra se érdemes.Az a pár filler....

LEONA: Sose szerénykedj,Zsófikám.Ötven pengő nagy pénz a mai világban

NAGY: /helyet mutatva./Tessenek,akkor foglaljunk helyet.

LEONA: Köszönjük.- /Valamennyien leülnek./

NAGYNÉ: Éppen most társalkottunk ezze az én emberünnek....

BLANKA: /közbe/Ugyan miről?

NAGYNÉ: Éppen ezekről a dégokrul.Hogy most mán megründöltük mán az üveghintót...

BRAN-KA: /közbe./Igazán ?

NAGYNÉ: ...míghogy megépítetjük az emeletös házat...

BRANKA: /közbe./Ne folytasd.Elájulok.

LEONA: Várj kedvesem,ez még semmi.

NAGYNÉ: /folytatva./...akibe majd kütekneö fürdöt épít a pallér...

ETEL: /mindvégig ronoszul./Hát ez valóban nemek,csupa uri dolog.

NYIKOS: /éllel./Fogatot tartotok majd,drágám?

LEONA: Még pedig két lipicaival.

NAGYNÉ: tartunk kedvesem.

BALNKA: Miért nem inkább autót?

ETEL: /teljes felháborodással./ Ugyan./Nagynénak./ Hát ez szép,valóban szép.A vagyon köteles.A szerepek megcserélödnek.Az egyik társadalmi osztály lesszorul,a másik fölkapaszkodik.Azelött mi jártunk négyes fogaton.- Szóval fogat?

NAGY: /gönnel./A ló mutatósabb.

GOJDÁRNÉ: Azha uriembör hajtya.

ETEL: Autója különben is van már Zsuzsannának.

NAGY: Köhint./

NAGYNÉ: /fesszeg.-Pénzkelödés./

GOJDÁRNÉ: Van,merhogy most együtt jár a Jeney gyerökkel.Az automobilon kergeti most a szörönöséjit.

BLANKA: /hogy elterelje a figyelmet a kínos témáról és végét szakítsa a csipkelödésnek./ Tudod,Zsófikám,amikor jöttünk,éppen a gyermeknapról beszélgettünk,hogy ki melyik sátorba^n^ gyüjtsön. Te a fötéri urnánál lennél,egy sátorban Bogathynéval.

NYIKOS: Bizony,fel lehetne kérni valamire a két Jeneyt is.

ETEL: Úgy gondoloö kedvesem,hogy Zsuzsannával együtt.

BLANKA: /folytatva./Úgy tervestük,hogy a legényegylet vezetné be zenés ébresztövel a napot.

GOJDÁRNÉ: Hát a gyerükök mögbámujják az ilyesmit is.Dehát bál,olyan amit nyomtatott möghívó jelöntene be,többet érne.

NAGYNÉ: /hogy mindenkinek egyszerre visszafizessen./ Lösz az is.Maj nélung.Aztán annak 600 héd föd szérüjin táncol a násznagya, mög a vőfélye. / Csönd,megrökönyödés./

NAGY: /megtoldva a felesége kijelentését,visszavágva az eddigiekért/ Mer olyan tarlóra,amilyen az enyim,mög az üvé,ráhajthatja a malacát még az is,aki három pöcsétgyürüt hord az ujjain.Csupacsak azon möghisz,ami szöm a buza után a födön marad.Aztán csak éppen jötött képpen,mög szörénységbül,hogy annak,aki szereti vinni a hírt,hogy annak lögyön mirül beszélni,éppen erre,mög a gyerüknapra,ötszáz pengőt engedélyösök,mög tösszök közalapra.A nevünkre.Hogy jusson is,maradjon is./ Csönd./

ETEL: /éllel./Szép.Ez megint igazi úri gesztus.

MYIKOS: Legalább örökre beírják a nevüket a város aranykönyvébe.Ötszáz pengőt igazán megér.

NAGYNÉ: / megpillantja Szélket,felemelkedik helyéről./A verandán terítettem.Kevés ussonna.Éppen csak,ami kitelt a háztul.

ETEL: Igazán fölösleges volt.Nem azért jöttünk.

MLANKA: Mindenre gondolsz,Zsófikám.Zavarba hozod az embert a figyelmességeddel.

SZÉL: /megjelennek./

ISTVÁN:

LEONA: Én bizony szívesen megisszom azt a jó langyos kávét.

NAGY: Jó az nagyon.Olajozza a nyelvet.

GOJDÁRNÉ: Mönnyünk,na.

SZÉL: /megböki a kalapja karimáját./ ...mint köszönségösen.

ISTVÁN: /némán kalapot emel./

NAGYNÉ: /utat mutatva./ Tessék.

ETEL: / Leonának,helyet engedve ./ Csak.../Az asszonyok kölcsönös udvariaskodással el./

NAGY: /igazít mellényén,feszegeti magát a gunyájában,fityméló,henye mozdulattal./ Leülhetnek kentök.

SZÉL: Jobb így is./Leül./

ISTVÁN: /mindvégig szeliden./Amilyen szives a kinálás...Attul ugyan él va is maradhatunk....

NAGY: Szalmát nem töhetök alád.

ISTVÁN: Nem is kértem. /Csönd./

JULISKA: / megáll a bejáratnál vár,halkan,de határozottan./ Jónapot.

SZÉL:
ISTVÁN: /Juliska felé fordulnak./
NAGY:

JULISKA: /félelem nélkül./Én kérettem,István.

NAGY: /könnyedén./Itt van.

ISTVÁN: /nem sértően,de azért sötéten./Nem ~~más~~ gyüttem. Másér.

NAGY: Maj mondod.

ISTVÁN: Hallani szeretném a kigyelmed szájábul is.

NAGY: Az enyémbül?

ISTVÁN: A kigyelmedébül.

NAGY: Csak éppen azt nem tudom,ugyan mit?

SZÉL: Vallottam neki.

NAGY: Nem pap pedig.

SZÉL: Nem.

ISTVÁN: Nem is gyónt,csak éppen vallott.Aztán azt is csak annyit,amen nyit kigyelmed mondott.

NAGY: /megzavarisitó nyugalomzal./ Én nem montam semmit./Csönd,csodálkozás./

ISTVÁN: Asszonta kigyelmed,hogy a törköly olyan,akar az asszony.

NAGY: Ezt mondtam.

ISTVÁN: Az ajján gyüjti az egyik is,még a másik is a mérgit.

NAGY: Hát ez igaz.Mondtam ezt is.

ISTVÁN: Az ajján gyüjti a mérgit,hogy alkalomkor,ha rákerül a sor,kiadhassa.

NAGY: Úgy van. Így szokták.

ISTVÁN: Mán annak, akit még akarnak véle bolonditani.

NAGY: Ezt is én mondtam?

ISTVÁN: Kigyelmed.

NAGY: Akkor csakugyan okosan beszélhettem nagyon.

ISTVÁN: Dehát kigyelmedön nem fog, aztán éppenezér innentül kezdve rá köll hagyni kigyelmedre mindönt.

NAGY: Ezt is mondtam.

ISTVÁN: Mindönt, amit tösz. Mer csupa csak szinleg tösi.

NAGY: Ön?

ISTVÁN: Kigyelmed.

NAGY: Ezt nem mondtam. Ilyesmit tán életömbe sé montam.

ISTVÁN: /megdöbben, hol az apára, hol meg Nagyrandá:/ Nem?

SZÉL: /elhülve./ Nem? Zsófira monta kigyelmed, hogy mán mosta Jeneyekkel fogott össze.

JULISKA: Ezt csak nem tagadja, édesapám?

NAGY: Dehogy tagadom. Hiszen éppen én mondtam. /Jobb megrökönyödés./

SZÉL: Nahát!

ISTVÁN: Aztán éppenezér....

NAGY: /Szélnek./ Igaz-é, hogy kend gyütt ide ?

SZÉL: /megzavarodva./ Igaz.

NAGY: Ezt leült.

SZÉL: Leültem.

NAGY: Koccintottunk.

SZÉL: Koccintottunk.

NAGY: Ittunk.

SZÉL: Ittunk.

NAGY: Ezt én figyelmeztettem kigyelmedet.

SZÉL: Engöm?

NAGY: Kigyelmedet. Fölok sitottam a tényhelyzetrül.

ISTVÁN: Arrul, hogy mán most ölég vót.

NAGY: Ölég. Hiszen akkor mán öt-öt pohárral ittunk.

ISTVÁN: ....Hogy kegyelmed csupacsak ki akarja játszani a Jeneyeket, még ki akarja gyógyitani Zsófi nénémet a betegségibül.

NAGY: Ilyen én nem montam.

SZÉL: /dühvel./Aszonta kend,hogy mán most betelt.Mán most a legnagyobb,még a legöregebb h-ordóbul önt.

NAGY: Ezt mondtam.

JULISKA: De hát mire értette akkor édesapám a kijelentéseit?

ISTVÁN: Arra,hogy mán nem vár tovább.Megelégölte,mán most leszállitj Zsófi nénémet az uborkafáról.

NAGY: Arra értöttem,hogy megmutatom mindönkinek,ugy lösz mindön,a-hogy én akarom.

JULISKA: Dehát mit akar édesapám?

ISTVÁN: Erről van éppen szó.

NAGY: Azt,amit más.Amit köll.

JULISKA: Amit édesanyám követel?

NAGY: Sömmit sé követöl.Csupacsak azt,amin én töszök.

ISTVÁN: Nem ez a beszéd,hanem az,hogy ketten vannak.

SZÉL: Ketten.

ISTVÁN: Aztán egyformán jár mind a kettőnek.

JULISKA: Ha marad.

SZÉL: Ha a Jeneyek szét nem dobálják az egész vagyont.

NAGY: Annyit viszmek el,amennyit adok.

ISTVÁN: Nem akar többet más se.Errül köl a nyilatkozat.

SZÉL: Még az irás.Mielőtt nem késő.

JULISKA: Adja ki édesapám a részt.Az en-yimet adja ki a többihez semmi közünk.Azzal tehet,amit akar.Felőlünk akár holnap megtarthatj ják Zsuzsának a lakodalmát.

NAGY: /végszóképpen./Ami a tied,a tied.

ISTVÁN: Ha kiadja kegyelmed.

NAGY: Ha majd kiadom.

SZÉL: Ha möglösz rula az irás.

NAGY: Möglösz az is.Majd a másikkal éggyütt.

ISTVÁN: A Zsuzsával?

NAGY: Majd akkor,ha a Jenevékkel is megkötöm a kontaktust.

ISTVÁN: Szóval bevajja kigyelmed ?

NAGY: /dühvel./Nem vallok bűnt semmit./Csönd./

ISTVÁN: Hát akkor.../Felemelkedik a helyéről.Feszült csend.Kicsit balra lép./

JULISKA: /lánczolva Istvánnak./ Maraggyon.Ne menjen addig,amig ki nem mondtam én is az utolsó szót.

ISTVÁN: / komoran,parancsolóan./Az az enyim./Nagynak./Hát akkor agyagyak kigyelmed mind.Oszt ük még vigyék.Vihetik mán is./Juliskához./Te még gyüssz velem.

JULISKA: /megtántorodik./

SZÉL: / felállfelhördül./ üres kézzel?

ISTVÁN: Üres kézzel.Ugy,ahogy van./Nagynak./600- hód föd a vagyon. 300- ami égynek-égynek jár....

JULISKA: /közbe./Irás nélkül nem megyek.Én nem mondok le egy barázdáról sem.

ISTVÁN: /Juliskához./Én parancsolok!/Megindul a kijárat felé,visszafordul./Aztán én,mék.Mék,oszt gyüsz velem te is.

JULISKA: /minden erejével./Nem engedem magam kisemmizni.

ISTVÁN: /hirtelen rászakadt keserűséggel./ Te is?...Hát akkor...Akkor nincs tovább.Azt hittem...Én másképp hittem./Zengő hangon./ Megcsalódtam.Akkor én csakugyan möhetük./Lassan el./

SZÉL: követi István./

JULISKA: / áll,néz István után,nem akarja hinni,hogy elment,alig hallhatóan./István ? /Sikoltva./Istvan! /Ugy néz körül,mint aki most ébred nehéz álmából.Zokogva leesik az asztalra./Elment. Elment!

NAGY: /pislog,nem tudja mit tegyen./

JULISKA: /zokog./

NAGY: /simogató nagy szeretettel./ Rijj,csak rijj.Az embör addig

NAGY: Ő, ameddig fiatal. Ameddig van hely a szívibe, ami mögtelhetik. Mer ami mögvan, amit az embör a kezivel elér, az nem számit. Az számit csupán, ami mán nincs, mög ami messze van. Aztán ugy löhet hogy a tied, ami neköd van szánva, az még mind csak ezután következik. /Autóduda./

JULISKA: /felemeli a fejét, megtörten, könnyes arccal./ Én nem akarok már semmit.

ZSUZSANNA: -/kint./ Megjöttünk. Itthon vagyunk.

JULISKA: Majd Zsuzsanna....

NAGY: /felrezzen, az órájához kap, megnézi. Küldve Juliskát./ Na, csak eriggy. Mondd anyádnak, küldheti haza a hölgykoszorut. Igyeközzön, mert itt vannak a Jeneyek.

JULISKA: /lehajtott fejjel el./

ZSUZSANNA: -/nyári sportruhában, autósapkával, feltolt szemvédővel, hozza Kosztics-ot./ Nem engedem el és pont.

KOSZTICS: /védekezve./ Jónapot kívánok, Nagy uram. De Zsuzsanna, kérem, ez még se megy. /Nagynak./ Megállitanak az uteán, felvesznek a kocsijukba és erőszakkal idecipelnek.

NAGY: /kifelé figyelve./ Játékosok nagyon. Elemér?

KOSZTICS: Valami igazitani valót talált a motorom. Találkoztam az apjával is, mindjárt itt lesz, csak be szól még a patikába.

ZSUZSANNA: Tessék leülni. Hát járja ez? Illik ez egy jól nevelt gavallérhoz? Három hétig feléje se néz a legjobb barátainak.

NAGY: /kifelé megy./ Mék akkor. /El./

KOSZTICS: /mindvégig udvarias és vidám./ Mondja, mit akar tulajdonképpen velem ?

ZSUZSANNA: Semmit. Meg akarom kérdezni, miért hagyott faképnél?

KOSZTICS: Én ?

ZSUZSANNA: Maga.

KOSZTICS: /néz, mosolyog./ Boldog, hát mindenképpen meg akar ajándékozni, Bocsásson meg, de azt hittem kötelességem félreállni.

ZSUZSANNA: Miért?

KOSZTICS: Én magyarázzam?

ZSUZSANNA: Maga. Ezzel a lovagiasságával a lehető legkényesebb helyzetbe hozott.

KOSZTICS: /bocsánatkérően./Ha tudtam volna...Erre igazán nem gondoltam. Úgy éreztem, szolgálatot teszek magának, ha nem alkalmatlankodom a közelében többet. Nem sértődöttségből és nem azért maradtam el, hogy tetszelegjek magamnak ebben a rokonszenves szerepben, hanem azért, mert maga, hogy úgy mondjam, döntött ebben a kérdésben.

ZSUZSANNA: Akkor is.

KOSZTICS: Boldog?

ZSUZSANNA: /mélyről./ Nagyon.

KOSZTICS: /sóhajtva/Igen, aki kergeti a szerelmet, az soha sem éri utol. Maga menekült előle és íme a karjaiba futott.

ZSUZSANNA: Nem vagyok szerelmes.

KOSZTICS: Hanem?

ZSUZSANNA: Csupán boldog. És ami a legérdekesebb, meg legszebb, nem tudom miért.

KOSZTICS: Én tudom. /Kifelé./De lám, már közeledik is a felelet. Hát akkor búcsúzom.

ELEMÉR: /sportruhában jön. Kosztícsnak./ Már mégy?

KOSZTICS: Igen.

ELEMÉR: Hová sietsz?

KOSZTICS: Dolgom van.

ZSUZSANNA: / nyújtja Kosztícsnak a kezét./ Mikor látjuk?

KOSZTICS: Legközelebb. Addig is.../Kezetcsókol Zsuzsának./A legjobbakat.../Elemérnek./Szervusz.

ELEMÉR: /túlzott udvariassággal./Szervusz öregem.

ZSUZSANNA: /a ház felé./Vendégek vannak. Úgy látom, a nőegylet vizitel édesanyámnál.

ELEMÉR: /Kosztics után./Tudja,hogy ez idekészült ?

ZSUZSANNA: -Kosztics?De biszen csak az erőszaknak engedett.Úgy kellett idevonszolni.

ELEMÉR: Komédiázott. Megjátszotta az ártatlant.Egyenesen idejött, hogy bizonyosat tudjon.Valakitől hallotta,hogy az öregek ma ülnek össze tanácskozni.

ZSUZSANNA: Honnan tudta volna,amikor én magam is most hallom először.

ELEMÉR: Drága.Maga angyali lélek,aki állandóan felhők között lebeg. Azért nem hallja soha még azt sem,amit én mondok.

ZSUZSANNA: Ne kezdje. Pórul jár velem.Ebben én vagyok az erősebb.

ELEMÉR: Csupán őszintébb.

ZSUZSANNA: Vagyis...Ne féljen a szótól.Becsületesebb....

ELEMÉR: /meghajtja magát./Köszönöm. /Elkapja Zsuzsannának,a karját gyöngéden magához húzza,tartja a karjaiban./Szóval augusztusban....

ZSUZSANNA: /átadja magát a játéknak./ Augusztusban.

ELEMÉR: Utána Róma,Nizza,Párisz...

ZSUZSANNA: Nem,az már unalmas...

ELEMÉR: Hát akkor Alaszka,Himalája és Szahara.

ZSUZSANNA: Expedíciós filmet műteremben is lehet játszani.

ELEMÉR: Akkor egy kis eldugott falu az Isten háta mögött.

ZSUZSANNA: Korai kelés,napfény,vadvirágos rét.Ez a multszázad.

ELEMÉR: Velence.

ZSUZSANNA: Málnaszörp.

ELEMÉR: Pest.

ZSUZSANNA: Semmi. Ami éppen eszünkbe jut.Annak,amit én akarok,annak nincs programmja.

ELEMÉR: Pedig az öregek azt beszélik meg most éppen.

ZSUZSANNA: Az nem programm.

ELEMÉR: DE mennyire az. Az igazi.A mi külön programmunk.A magáé. Az enyém.

ZSUZSANNA: /elhuzódik Elemértől./Jönnek.

ELEMÉR: /kifelé./Apám.

JENEY és NAGY: /jöbbek./

JENEY: /aktatáskával a hóna alatt./Szervásztok.Megtörtént.

ZSUZSANNA: Gratulálok,apa.

JENEY: Formaság volt az egész.A kaszinó urai tulajdonképpen már eddig is tagnak tekintették./Nagy felé./Édesapád.Egyébként értekeztem a patika ügyében,meg magammal hoztam az előzetes épitkezési terveket is.Végeredményben...../mosolyogva tekint Nagyra,meg a fiatalokra/Minos is már más hátra....

ELEMÉR: / közben/Ezt később.Majd ha mi nem leszünk itt.

NAGY: / a ház felé./Gyün a hölgytársoru.

NAGYNÉ: /jön a hölgyekkel./

BLANKA: /mosolyogva körüljértatja a tekintetét./ Gratulálhatunk ?

NAGY: /ünnepélyesen,széles méltósággal,de könnyedén./Hát mán most löhet. /Általános meglepetés./

BLANKA: /Zsuzsához fut,össze-vissza csókolja./Drágám...

LEONA: /magához ölelve Zsuzsannát./Álmaink teljesültek. /Sorban kezetszorit az érdekeltekkel./Örülök...Boldog vagyok...

NYIKOS: / a két család felé./ Öszintén.../ Nyujtja a kezét Zsuzsának/ Sok szerencsét kivánok.

ETEL: /a többi felé./Hát akkor...

NYIKOS: Mehetünk is.

LEONA: Igen,hagyjuk most magukra őket.

ETEL: A legfontosabbat még eztán kell megbeszélni.

BLANKA: Igen,megyünk.Szervusz,drágám.Szervusz,kedvesem.Jónapot./Általános bucsuzkodás.Valamennyien jobb-felé húzódnak./

NYIKOS: Pá.

ETEL: A viszontlátásra.

GOJDÁRNÉ: /sorban,mindenkinek./Isten mögálgya.

BLANKA: /bucsuzkodás alatt Nagynak./ Haragszom magára.

NAGY: /legényesen./Elég hiba.

BLANKA: Egy jó szava sem volt hozzám, észre se vette, hogy itt vagyok.

NAGY: Dehogyisnem. Csak sok itt a fal nagyon. Aztán szeme, még füle van még a bokornak is. Hónap mék ki a szőlőbe.

BLANKA: Oda se hívott meg.

NAGY: Dehogynem. Azér mék éppen. Bort kóstolni.

BLANKA: Nem tudom. Nem megyek. Mikor lesz kint?

NAGY: Ilyentájba.

BLANKA: Szóval négykor./ Dalolva./Szervusz. Szervusztok./El a többi után./

NAGYNÉ, ZSUZSANNA és ELEMÉR kikísérik a vendégeket./

NAGY: Üljünk le.

JENEY: /leül./Bizony jólesik.

NAGYNÉ: / felkészülten az ünnepélyes boldog beszélgetésre./ Elmöntek. /Leül./

NAGY: Most már möhettek.

JENEY: Éppen arról kezdtünk beszélni....

NAGY: /közbe./A fiatalokrul.

JENEY: Hogy barátom uram... Ejnye! Mit cifrázzuk? Én vagyok ugyan a fiatalabb, de hát mindegy. Szervusz, édes öreges/Megöleli Nagyot, utána melegen megrázza a kezét./Szervusz.

NAGY: Isten éltesse.... Éltessön, kedves öcsém.

NAGYNÉ: /megöleli Jeneyt./Hogy az én Istenem áldjon meg mindnyájunkat, mindnyájatokat.

JENEY: /visszaülve a helyére, folytatja./Nemcsak, hogy fölmentettük az ünnepélyes formák alól és így adtak értésemre, meg a nyilvánosság tudomására, hogy ettől a pillanattól kezdve jegyeseknek tekinthetjük őket. Hogy Zsófikám, maga is hozzájárult ehhez a közös nagy családi örömhöz.

NAGYNÉ: Én csak könyvezök./Törölgeti a szemét./ Én csupacsak rívok már egész nap a möghatottságtul még az anyai boldogságtuk.

JENEY: Valamennyien azt érezzük.

NAGYNÉ: Hogy ez az én embörröm ilyen apa.

NAGY: Gyerököm.

NAGYNÉ: Hogy nem állta uttyát,hogy fölemelköggyön.

NAGY: /innentől kezdve végig fokozva./ Ez a röngye.Mért tagadtam volna mög tülle.Mögilleti üt is,tégöd is.Tanult,mög müvelt lánygyerök.Igaz uri kisasszony.

NAGYNÉ: De milyen igazi.

NAGY: Hanem hát ez csupán a kisebbik fele.

NAGYNÉ: / mit sem sejtve./Az bizony.

JENEY: Tudom.Hiszen éppen a másik feléről szeretnék én is beszélni.

NAGYNÉ: Mer az is fontos.

NAGY: Az. A gyövőjük.Az,hogy má mert a maga szárnyára erösztö[illegible]dik mind a kettő.

NAGYNÉ: Oszt ebbő köll legjobban segiteni üket.Segijjük is.

NAGY: Oszt én azt akarom,alapiccsák mög ü maguk a szöröncséjüket.

JENEY: Semmi nehézség ezek szerint,hogy tisztázzuk a részletkérdéseket is.

NAGYNÉ: Ugy jó lelköm,ha mögbeszél az embör mindönt.Igy nem származik sömmiből félreértés.Oszt ami engöm illet,én örülök,hogy már belé egyezhetök mindönbe.

JENEY: Itt van tehát elsőnek a hozomány kérdése.

NAGYNÉ: /helyeslőleg./ Ugy bizony.

NAGY: Hát az jár. Kétszázezer pöngő,ami a takarékba van.Annak a fele a Zsuzsáé.

NAGYNÉ: Arra idővel számithatnak.

NAGY: Azt megkapják rögtön.

NAGYNÉ: A kezükbe?

NAGY: Oda.

NAGYNÉ: Hászen jó helyen van az a takarékba is,minek azt mögbolygatni.

NAGY: Szereti a pénz a helyit cserélni nagyon.

NAGYNÉ: Dehát minek annyi egyszörre?

NAGY: Azért,hogy lögyön nekik.Né szoruljanak rá másra.Tuggyák mi-vel kezdeni.

JENEY: Ez a helyes.Igy a legjobb.De ez csupán a tőke.

NAGY: Az.

NAGYNÉ: Takarékkönyvben. Mer ott a helye.

JENEY: Háromszáz pengő apanázsra gondoltam.

NAGYNÉ: /feszeng,kezd verejtékezni./

NAGY: Apanázs?

JENEY: 300- pengő tüpénz havonta.Kizárólag Zsuzsannának a számára.

NAGY: Hát köll az is?

NAGYNÉ: Ugyan mán,300 -pöngő csupa csak türe?Ott a takarékrész.Kama-tozik az.Jut abbál mindönre. 300- pöngőért annyi tüt,cérnát, mög még gyüszüt is vöhet,hogy még az unokája sé használja el!

NAGY: Ami a takarékba van,azt kivüssi.

JENEY: Azzal beruházkodnak.

NAGYNÉ: Hászen nem mán Zsuzsánna üres ládával.Visz öllég ruhát magá-val.

NAGY: Az kevés.

JENEY: Hiszen ez mellékes.Ez a 300-pengő igazán se nem oszt,se nem szoroz.

NAGY: /hatalmi szóval,hogy megfagyassza a ~~[illegible]~~ Zsófiban./ Mögadom nekik.

NAGYNÉ: /meg van fogva,vergődik a csapdában./Majd...majd...Zsuzsa... szörény ü nagyon.Beéri ü kevesébbel is.

JENEY: Aztán...Körülbelül százezer pengőt kell számitanunk patikára.

NAGYNÉ: Külön ?

NAGY: Külön.

JENEY: Igen.

NAGYNÉ: De hiszen mög van rá Elemérnek az engedélye.

JENEY: Meg.A diplomája feljogosit bennünket arra,hogy patikát vá-

JENEY: vásároljon a számára,helyesebben a számukra.Az imént is beszéltem Janákyval,hajlandó velünk tárgyalásokat kezdeni.

NAGY: Kigsoda?

JENEY: Janáky,a tarjáni patikus.

NAGY: /megsemmisitő gőggel./Sömminek sem hijják.

JENEY: Hogyan?

NAGYNÉ: Hova beszél kegyelmed?

NAGY: Sömminek se hijják sé üt,sé a patikáját.Más nézetön vagyok.

JENEY: Mason?

NAGY: Mason. Vegyönek patikát,- Pestön.

NAGYNÉ: Pestön ?Amikor itt ócsóbban aggyák?Amikor itt mögkaphatják fele áron.

NAGY: Itt nincs mit kezgyenek.

NAGYNÉ: /zsebkendőt vesz elő,törli a homlokát./

NAGY: / lopva figyeli,meg-van elégedve./

JENEY: Mit jövedelmez egy vidéki patika? Nem hozza meg a befektetett tőkének még a törvényes kamatát sem.

NAGY: Abbul pedig,amit ilyen esetre a törvény meghágy,abbul nem löhe mögélni.Az kevés még adóra is.

NAGYNÉ: Kigyelmöd sé Pestön szörözte,amije van.

NAGY: Nem.Mert akkó még jó vót ugy,ahogy vót.Akkor még nem okositot tál föl a kötelességömrül veled,mög a gyerökeimmel szömbe.

JENEY: /engesztelően./Zsófikám,Mátyásom,ezen csak nem veszünk össze. Egyenlőre sürgősebb a ház.

NAGYNÉ: /már zavart./Micsoda? Ház ?

NAGY: A ház,akit annyira akartál.Emeletöshás,akit igyenösen mögparancsoltál.Ház,küteknős fürdőszobával,ahun Zsuzsa uszkálhat.

NAGYNÉ: Minek ház,ha egyször Pestre mönnek ?

NAGY: Minek? Hogy lögyön valami a nevükön is.

JENEY: /Zsófiára néz,lássa be az igazukat./

NAGYNÉ: /elszánja magát,nem bitja tovább./Hát a ház,erra nincs szüksé

NAGYNÉ: itt van a miénk.

JENEY: Jó, hiszen arról még beszélhetünk majd akkor, amikor összegezzük a dolgokat. Hátra van még a földrész kérdése.

NAGYNÉ: /megfogódzik, hogy le ne forduljon a székről./ A föd ?

NAGY: /utolsó csapásnak szánva./ Az. Mer föd nélkül kódusok, a pénz elfogyhat, a patika mögbukhat, de a föd marad. Azzal urak csak.

JENEY: /Zsófinak./ Tudni illik...

NAGYNÉ: /törli az arcát, meg a homlokát./

JENEY: /folytatva./...arról a háromszáz hold földről van csupán szó, ami jog szerint Zsuzsannára esik.

NAGY: Mög a szülö. Mert tizenöt hód abbul is az üvé.

JENEY: Egyszerüen a nevükre irják.

NAGY: /hatalmi szóval./ Az üvék. Mán is mögkapták.

NAGYNÉ: /megszédül./ Jaj! Istenem !

JENEY: Mi az ?

NAGY: /odamegy Zsófihoz./ Alighanem elkábult.

JENEY: /rázza Nagynét./ Zsófi! Zsófikám!

NAGY: /vizet önt a pohárba./ Igyál, na, az magadhoz térit.

JENEY: Orvost! Orvost!

JULISKA: /be./ Mi történt ?

ELEMÉR:

NAGY: Sömmi, csak éppen mögszédült. /Diadalmasan./ A szivére mönt a nagy öröm.

F Ü G G Ö N Y.

HARMADIK FELVONÁS

Szín. Az első felvonás szobája. Vadász felszerelés alatt - amely két fegyverrel és két abroncsa l szaporodott - hatalmas íróasztal könyvekkel, rés tintatartóval. A veranda bejárattól balra alacsony könyvszekrény könyvekkel, jobbról pipatórium csupa uj pipával. Juliska az asztal előtt áll, néz István, aki az asztalnál ül./

JULISKA: /miután már elég ideig hallgatott, lassan megindul és lassan átkerül az asztal másik oldalára./ Szóljon már.

ISTVÁN: /nem néz Juliskára, komoran./ Minek?

JULISKA: Szót csupán.

ISTVÁN: Már mondtam tizet is.

JULISKA: De azt még nem, hogy már nem haragszik.

ISTVÁN: Nem haragszom.

JULISKA: Haragszik. Még mindig haragszik.

ISTVÁN: Nem haragszom. Csak éppen nem bízok többet benned.

JULISKA: Miért? Mert a multkor a sarkamra álltam ? Nem magát akartam vele megbántani.

ISTVÁN: Maradtál.

JULISKA: Hová mentem volna.

ISTVÁN: El innen.

JULISKA: Nem hagyhattam magára édesapámat. Akkor még azt hittem...

ISTVÁN: /felemeli fejét, közbe./ Mit?

JULISKA: Hogy édesapám engedett. Hogy édesanyám őt is elkáprázatta, aztán édesapám végre átpártolt hozzájuk.

ISTVÁN: /keserű megvetéssel./ Még tul is licitálta anyádat. /Arrébblöki a réz tintatartót./ Íróasztalt is állitatott a szobájába. /Mutatja./ Fölvaratta selyömcérnával a falra a monogramját. Képet föstetött agárkutyával. Aztán mögvette az egész pipásboltot, hogy uri recidenciának alakitsa át a házat. Maga

ISTVÁN: még ügyebet sé csinál,minthogy egész nap odamászkál,köti a pénzt,kaszinózik,oszt ugy löhet azóta mán a strandra is kijár.

JULISKA: Azércsak....

ISTVÁN: /közbe./Azért,mert bele is belesütött a filoxéra.Kitört rajta az anyád nyavalyája.Az urhatnámság.

JULISKA: Én már kezdem sejteni,mért csinálja.

ISTVÁN: Mert parasztmegszarodik a jódolgától.

JULISKA: Meglássa az lesz igaz,amit Gyuri bátyámnak mondott.

ISTVÁN: Micsoda?

JULISKA: Hogy elég volt.Betelt.Már most elkövet mindent,hogy észreté-ritse édesanyámat.

ISTVÁN: Létagadta.Előtted vágta apámnak a szömibe,hogy hazudik.Hazug-ságot állit.

JULISKA: Mert megkérte Gyuri bácsit,hogy hallgasson.

ISTVÁN: Tüllünk tartott?

JULISKA: Tüllünk is.Mindenkitől.Félt,hogy véletlenül eláruljuk,aztán akkor nem tudja többet soha kigyógyitani édesanyámat a beteg-ségből.

ISTVÁN: /legyint./Beszéd !

JULISKA: Nem beszéd,már hat is az orvosság.

ISTVÁN: /teljes megvetéssel./ Anyádra ?

JULISKA: Rá.Jár,kel,nem leli a helyét,dobog egész nap.Nem tetszik ne-ki,hogy édesapám annyira megváltoztatta életmódját.

ISTVÁN: Az anyd kocsijának a bakkján ül.

JULISKA: Azon.Csakhogy nagyon neki eresztette a lovakat.Édesanyám kezd ráeszmélni,hogy rossz utra hajtatott,a vesztükbe rohan-nak./ Halkan./Édesapám ma sem aludt itthon.Kiment tegnap es-te a tanyára.

ISTVÁN: A Jeneyekkel.

JULISKA: Egyedül.Jeneyék idejönnek.Ma akarják aláiratni a házassági szerződést.

ISTVÁN: Hát majd aláírjátok.

JULISKA: Alá, ha alá.

ISTVÁN: Nem te, anyád még apád.

JULISKA: Csakhogy anyámnak má nem olyan sürgős.

ISTVÁN: Tán az öreg Jeney szömet vetött rá, aztán el akarja választani apádtul. Mer ugy volna igazi fogás. Akkor vihetnék azt is, ami anyádé.

JULISKA: Ne beszéljen folyton igy.

ISTVÁN: /fölemelkedik, kesserüen./ Fáraszt... Mondd még, mit akarsz, mér hivattál, osztán mék a dolgom után.

JULISKA: Igy nem tudom... Azt akartam csak...

ISTVÁN: Mit?

JULISKA: Hogy ne nehezteljen rám.

ISTVÁN: /zengőn./ Rád? Má nem. Az is elmult. /Csönd./

JULISKA: Akkor...

ISTVÁN: Majd... Talán... Vagy mán most soha.

JULISKA: És ha minden jórafordul ?

ISTVÁN: /néz./

JULISKA: /Istvánra függeszti a tekintetét./

ISTVÁN: / viharos gyengédséggel magához rántja./ Te! Bákó, te! Ezzel a két karommal dütöm rájuk a házat, még omlasztom a fejükre az eget, ha csak egyetlen szóval bántanak.

JULISKA: /könnyezik./ Nem bántanak... /Felnézve Istvánra./ Nem félek. Most már nem félek. Most már nem törödök vele, ha mindent oda adnak is Zsuzsának. Csak maga maradjon, csak maga ne haragudjon rám.

ZSOLDOS:
LATKÓCZY: / megjelennek a veranda ajtóban./

JULISKA: /elhuzódik Istvántól./

ISTVÁN: / elereszti Juliskát./

ZSOLDOS: De csöndes máma ez a ház.

LATKÓCZY: /benéz az ablakon,megpillantja Juliskát meg Istvánt./ Két eleven lelket már látok.

ZSOLDOS: Az ám.

LATKÓCZY: Szervusztok gyerekek.

JULISKA: Jó reggelt kívánok.

ZSOLDOS: /kezel Juliskával meg Istvánnal./ Jó reggelt.

LATKÓCZY: /mintha keresne valakit./ Erre jártunk.

ZSOLDOS: / ugyanugy./Gondoltuk,benézünk.

LATKÓCZY: Apátok?

JULISKA: Kiment a tanyára.

LATKÓCZY: / pillantást vált Zsoldossal./ Mikor ?

JULISKA: Még tegnap.

ZSOLDOS: Most gyakran kijár?

JULISKA: / tétován./Igen.

LATKÓCZY: Pedig vele szerettünk volna beszélni.

ZSOLDOS: Vele.

LATKÓCZY: / megállapitja,hogy nem tartózkodik itt a közelben senki sem./Hát én megmondom.

ZSOLDOS: Veletek vagyunk,fiam.

JULISKA: Éppen erről beszéltünk az imént.

ISTVÁN: Erről.

ZSOLDOS: Nem fér a fejünkbe fiam,hogy anyád éppen a két Jeneyt választotta ki magának.Három kérője is volt eddig Zsuzsának. Derék,tisztességes,jócsaládból való diplomás fiatalember mind a három.Aztán anyád sorba elmarta őket a hástól.

LATKÓCZY: El.

ZSOLDOS: Hiszen értem én anyádat,helyeslem is a felfogását.Azért kuporgatott,gyüjtött,dolgozott egész életében,azért tanittatott,neveltetett benneteket,hogy lássa hasznát.Dehát nem az teszi az uriembert,nem az tesz bennünket,meg a társadalmi előrehaladást,hogy cilinderben kapáljunk,villával együk a

ZSOLDOS: a pattogatott kukoricát, meg, hogy Jeney féle urakra vadásszunk.

ISTVÁN: Zsófi néni süket is, meg vak is. Nem látja az erdőt a fától.

ZSOLDOS: Na hiszen erről már most ugyis hiába beszélünk. Ugy hallottam, ma állapodnak meg céglegesen az anyagi kérdésekben.

JULISKA: Ma mennek a közjegyzőhöz. Édesapám mára rendelt ide mindenkit.

ZSOLDOS: /átsétál a szobán, utána megáll tehetetlenül./ Hát... Mondjátok meg apátoknak, itt jártunk. Kerestük. Szerettünk volna néhány szót váltani vele.

LATKÓCZY: Hánykor mennek a közjegyzőhöz ?

JULISKA: Ugy hallottak tizenkét órakor.

ZSOLDOS: /gondolkozik, maga előtt./ Hm. Szóval délben. Nehéz... Nehéz az effélébe beleszólni. Hát esetleg még erre kerülök a délelőtt folyamán. Lehet, hogy még nem késő. Még megszivlelheti a figyelmeztetést.

LATKÓCZY: /Juliskához kedvesen./ Aztán te?

JULISKA: /lehajtja a fejét./ Én nem megyek férjhez soha. /Kopognak az ajtón./ Szabad.... Tessék.

FAJFRIK: /szabó, belép kezében világoszöld kabát és szürke nadrág./ Jó reggelt kivánok.

ZSOLDOS: No, akkor mi megyünk. /Köszön, el./

LATKÓCZY: A viszontlátásra gyerekek. /El Zsoldos után./

JULISKA: Mi az Fajfrik ur ?

FAJFRIK: Hazahoztam kérem az uj ruhát.

ISTVÁN: /Int Juliskának, hogy ime, tessék./

JULISKA: Az édesapámé?

FAJFRIK: Igen kérem. Nagy urem ugy intézkedett, hogy ma hozzam haza.

ISTVÁN: /odamegy Fajfrikhoz, meglebbenti a kabát szárnyát./ Piros mellény van hozzá?

FAJFRIK: Nincs kérem!

ISTVÁN: Hát kukorica naárág?

FAJFRIK: Nagy uram azt sem rendelt.

ISTVÁN: Akkor viheti vissza. Ilyen közönséges gunyát Nagy Mátyás nem ölt magára.

FAJFRIK: /sértődötten./ Viccesnek tetszik lenni máma.

ISTVÁN: Viccel a vakapád!

FAJFRIK: Hová akasszam, kérem!

JULISKA: Majd én./ Elveszi a ruhát, beviszi a másik szobába, visszatérve./ Jól van, Fajfrik ur.

FAJFRIK: A számla kérem. Elhoztam azt is.

JULISKA: /elveszi a számlát./ Majd édesapám kifizeti. Most nincs itthon./A számlába pillantva, megrémülten./ Élő Isten!

FAJFRIK: /mentegetőzve./ A legkiválóbb anyag, kérem. Valódi tropikál szövet. Csupán a fazont számítottam.

JULISKA: 120 pengő ?

ISTVÁN: /kedélyesen./ Ócsó. Ingyen van./ A balolfali ajtót felszakítják./

LEONA: /beesik az ajtón, zilált, feldult, nekidől az ajtófélfának./ Jristen !-/rémülten-

JULISKA: / rémülten./ Mi történt ?

LEONA: / levegő után kapkodva./ Semmi nem történt, fiam, semmi. Csak én vagyok oda.

FAJFRIK: /menekül./ Akkor majd holnap, kérem. Majd eljövök holnap./ El./

JULISKA: Dehát beszéljen, Leona néni.

LEONA: Ide indultam... Ide készültem, fiam... zongora órára Zsuzsannához... aztán a Sas előtt jöttem el. Apád... bent ül, fiam, bent mulat a különteremben huzatja a cigánnyal. Ott van Vörös Blanka, meg Jeney Elemér is. Apád énekel, Elemér meg az asztal tetjén táncoltatja a Blankát.

JULISKA: /rémülten./ Látta, Leona néni ?

LEONA: Láttam, fiam. Bár ne láttam volna.

JULISKA: /nem tudja mit tegyen./ Jaj Istenem. Éppen most, Éppen máma?

JULISKA: Mit tegyek? Édesanyám nem tudhatja meg.../Értelem elhatározásával Istvánnak./ Maga...Magának kell valamit csinálnia

ISTVÁN: Nekem...Én zavarjam apádat,mikor éppen vizsgázik ?Amikor mondja a leckét,hogy kiállítsák neki az uriembörséből a diplomát?

JULISKA: /könyörögve./ Ne!...kérem szépen!

ISTVÁN: Én nem tudok rajta segíteni.

JULISKA: / Összekulcsolja a kezét./Csak most...Csak most az egyszer hallgasson még rám.Csak most az egyszer teljesítse a kérésemet.Nekünk használ vele.

ISTVÁN: /gondolkodik./

JULISKA: Menjen! Hozza hazai

LEONA: /nyög./ Ugyse jön.Blanka nem engedi.A multhéten is együtt látták őket a szőlőben.A a szemérmetlen teremtés teljesen behálóztá.Teljesen magába gabalyította.

ISTVÁN: Gusztusos menyecske. Van mit ölelni rajta.

JULISKA: Könyörgök...Menjen. Zsuzsa nemsokára fölkel,minden pillanatban itt lehet édesanyám is,aztán akkor késő.Hallgasson rám.Tegye meg.Menjen és hozza haza.

ISTVÁN: / tetszik neki a dolog./Mehetek én,nem bánom,csak.De nem tudom mit mondok majd,ha megszólalnak.Ha a Vörös Blanka rám parancsol,hogy mászszak föl hozzá én is az asztal tetejére.

JULISKA: /tolja kifelé Istvánt./ Siessen./

ISTVÁN: Jóvan.De akkor hazahozom,ha a firuzmentu ot kell is rájuk dönteni. /Ki./

JULISKA: Szedje össze magát,Leona néni.

LEONA: Egészen oda vagyok,fiam.Annyira megijedtem.Ha láttad volna azt a...Térdig föl volt hajtva a szoknyája,aztán a két lábval ott hadonászott az apád orra előtt.

JULISKA: Majd István kijózanítsa őket,én meg majd szépen lefektetem

JULISKA: ITTHON ÉDESAPÁMAT;Délre ki is aludhassa a mámorát.Csak édesanyám,meg Zsuzsa meg ne tudja.

LEONA: /miután összeszedte magát./Intézd fiam,ahogy tudod,csinálj,amit akarsz,én nem láttam,én nem mondtam semmit.Én nem tudok semmiről,én nem akarok belekeveredni ebbe a botrányba./Nyílik a jobboldali ajtó./

JULISKA: Vigyázzon!

LEONA: /kihúzza magát./

ZSUZSANNA: /jön./ Jó reggelt Leona néni.

LEONA: /Juliskát nézve./Jó reggelt Zsuzsikám.

ZSUZSANNA: Leona néni,máma nem gyakorolunk.

LEONA: /titokban boldogan sóhajt./Miért kedvesem ?

ZSUZSANNA: Nincs kedvem.

LEONA: /önkéntelenül./Hát Is...Akarom mondani,hálátlanság fiam, hogy most már nem akarsz törödni magaddal.

ZSUZSANNA: /Leona elé tartja jeggyűrüs kezét./ Hogy tetszik ?

LEONA:A A jeggyűrü? Hát már megkaptad? Mutast gyönyörüm? /Nézi a jeggyűrüt./

ZSUZSANNA: Nos?

LEONA: Finom. Igazán nagyon szép.

ZSUZSANNA: Nem tul keskeny.

LEONA: Most ez a divat. Ez az igazi karaika-gyürü.

JULISKA: Fő az,hogy aranyból van.

ZSUZSANNA: Téged nem kérdeztelek.

JULISKA: Nem is azért mondtam.

ZSUZSANNA: Akkor hallgass./A veranda ajtaján kopognak./

JULISKA: Tessék.

ZSUZSANNA: Szabad.

JULISKA: Tessék! Ki az?

CLASZ: /uraságí kocsis,ostorral a kezében,bejön,előre jön,a veranda küszöbén megáll,megbökí a kalapja karimáját./

OLASZ: Adjon Isten.

JULISKA: Jó reggelt bácsika. Kit keres?

ZSUZSANNA: Talán le venné a kalapját ?

OLASZ: /levesi a kalapját./ Engedelmöt kérök, nem szoktam. Csupa csak lefekvéskor.

JULISKA: Mit óhajt, bácsika?

OLASZ: Meggyüttem a lovakkal. Itt állunk kint a ház előtt.

ZSUZSANNA: /örömmel./ Elhosták a lipicaiakat. Hol vam édesapám?

JULISKA: /halkan Zsuzsannának./ Még nem jött haza a tanyáról./ Olasznak./ Édesapám most nincs itthon, bácsika, jöjjön később. Vagy még jobb, ha délután kerül erre.

OLASZ: Nem löhet. Mostanra vagyok ide parancsuva. Mostanra monta a gazda.

NAGYNÉ: /jobbról benyit./

ZSUZSANNA: /megpillantja Nagynét./ Várjon bácsika.

NAGYNÉ: / feszes, babos réklíben, két parasztkszoknyában./ Jó röggelt kedveseim.

ZSUZSANNA: Édösanyám, itt vannak a lovak.

NAGYNÉ: /megpillantva Olaszt./ Kend ?

Olasz: Én vónék az a bizonyos. Kint állóok a két lóva, mög a koosiva

NAGYNÉ: Várjon kend kint. Majd gyün mingyárt a gazda.

ZSUZSANNA: Ím megnézem.

NAGYNÉ: Csak maradhass.

OLASZ: Megy ki, az ajtóban összeütközik az építésszel./

JULISKA: /kezd takarítani, hogy eltávolítsa őket./

LEONA: /magának./ Mi lesz itt? Mi lesz itt még máma! /keresztet ve

GÁL: /építész, belép./ Jóreggelt kívánok. Korán jöttem talán? /Kiveszi az óráját, megnézi./ Kilenc óra. Kilenc órára állapodtunk meg.

NAGYNÉ: Tessön beljebb fáradni.

JULISKA: Édesanyám, édesapám még nem jött haza a tanyárol.

NAGYNÉ: Majd gyün mán most. Itt lösz idejében, ha monta. /Zsuzsannának, meg Leonának./ Könnyetök, kedveseim, mert elhül a röggeli kávé.

ZSUZSANNA: Menjünk. Legalább megnézzük a lovakat is. /A verandán el Leonával./

GÁL: /leteszi az asztalra az irattáskáját./ Kihoztam a terveket.

NAGYNÉ: A házét?

GÁL: Igen. Elkészültem a költségvetéssel.

NAGYNÉ: Sok dolog volt vele bizonyosan.

GÁL: Hát az ilyesmi bizony elég munkát ad.

NAGYNÉ: A szekrényhez megy, pálinkás készletet vesz elő, leteszi az asztalra./Egy-két pohár gondolom nem árt.

GÁL: /önt magának./ Köszöröm, egészségükre kívánom. Kezicsókolom Juliska!

JULISKA: Egészségére.

NAGYNÉ: /az ajtó felé./Na!

GÁL: Mintha kopogtak volna.

NAGYNÉ: /Juliskához./ Eriggy na. Nem hallod?!

JULISKA: /az ajtóhoz megy, kitárja./ Tessék!

JANÁKY: /gyógyszerész/ Van szerencsém. /Kezet Nagynénával./Jó reggelt Nagyné asszonyom. / Juliskának./Jó reggel Juliskám. / GÁLNAK:/ Üdvözlöm építész úr.

NAGYNÉ: /Hellyel kínálja Janákyt, Juliskának./Türüld lé gyorsan a széköt.

JULISKA: /végleg kétségbeesve, hogy Janáky is megérkezett./Tiszta.

JANÁKY: /körülnézve./ Nagy uram? Jeney barátunk?

NAGYNÉ: Kicsit késnek, ugylátszik. Az én embörröm kiment tégnap a tanyára, de azuta már utban van bizonyosan.

JANÁKY: Háiszen, gazda szeme hizlalja a jószágot. Nem árt kinézni néha a tanyára. Az idén egyébbként is kitünő termés kínálkozik. /Nagynénak kedveskedve./ Legalább könnyebben megalkuszszunk.

NAGYNÉ: Könnyebben,csak az én embörüm ne kösse mög magát.

JANÁKY: Nem olyan makacs természet Nagy uram.

NAGYNÉ: Nem.Csak éppen kiés szokott tartani az akarattya mellett.

JANÁKY: Ugy tudom nincs kifogása a dolog ellen.

NAGYNÉ: Nincs.Csak mást,mög többet akar.

JULISKA: /Öntse a pálinkáspoharakba./ Tessék. Édesanyám,ne nézzek ki, hogy jön-e már édesapám?

KINT HANGOK:/

NAGYNÉ: /kifelé./Tán má gyün. /Kint lárma./

JULISKA: / szivéhez kapja a kezét,megmereveditk./

NAGYNÉ: Nafene!Ki kiabál odakint?

GÁL: /felemelkedik a helyérül./ Ez nem kiabálás.

JANÁKY: /ugyanugy./ De nem ám! /Kint rázendit a cigánybanda./

ZSUZSANNA: /futva jön,Kétségbeesve./Édesanyám! Édesanyám!

NAGYNÉ: Na,mi az ?

GÁL:
JANÁKY: Mi van odakint?

OLASZ: /bedugja a fejét./Mögyütt a gazda./ A zene kivülrül./

NAGYNÉ: /a veranda bejáratához harcias állásban helyezkedik./Ü ! Ü volna? /Feszült várakozás./

NAGY: / kivül belökii a veranda ajtaját,zsakettben,fekete nadrágban fekete cipőben,bajusztalanul belép,hátra./Erre hé! Erre utánam!/Fogja az ajtó kilincsét,bedül./ Itthon vagyok.

A CIGÁNYBANDA, a pirmás,a másodprimás,a kontrás,a pikulás,a nagybőgős lassan,óvatosan behuzódnak;öreg cigány hozza a cimbalmot,amelyet a cimbalmos állva és menet közben ver./

NAGY: / kifelé,,várva mig a banda besündörögött./Hát a mönyecske?

BŐGŐS:- Gyün azs is,instálom.

BLANKA: /kint./Matyikám! Egyetlen Matyikám,hol vagy?Ne hagyj itt!

BŐGŐS: /kihajol az ajtón./Itt vagyánj,kezitcsókolom.

NAGY: / kifelé./Gyere,kedves.Vigyázz mán,mög né botolj a sárhányóba

NAGY: Gyere na.Már most jó helyön vagyunk.

BLANKA: /rózsás muszlin ruhában,kalapja a kezében,teljesen részeg,betántorodik./Juj de jól érzem magamat! Ilyen kedvem még sohasem volt./ Nikidől az ajtófélfának,megpillantja Nagynét,meg a társaságot,hunyorgat,mint aki elakarja üzni a látomást-/. Ne,ne okoskodjatok!/Szeméhez emeli a kezét,kezdi feszegetni a szemhéját,utána nevet és a levegőbe csap,hogy elhessegesse a viziót./Hess!Ez a pezsgő!Mit nem müvel velem!Most meg Zsófit látom magam előtt.Aztán nem is egyet,hanem kettőt.

NAGYNÉ: / nem tud szólni./ Mi ez?

BLANKA: / ismét belepaskol a levegőbe./ Ácsi! /Hangosan nevet,csuklik, még a hangját is hallom.Elég volt,ne vicceljetek velem gyerekek!

NAGY: / körülnézve./Mászen szépen szépen együtt is vagyunk.Ugy, ahogy rendölköztem./Primásnak./ Azt husd akkor.../Felemli a kezét és belekezd./Akkor gyere,mikor mondom.../Blanka felé./ Gyere mán,hun vagy ?

NAGYNÉ: /kitörve, a bandának,Blankának,mindenkinek./ Elég!

JULIŠKA: /Nagynéhoz lép,lefogja a karját./Édesanyám !

NAGYNÉ: /rikoltva./Ki innen! Ki innen szömtelenök!

BLANKA: /lehunyja a szemét és csuklik,zavarja a levegőben táncoló alakokat./ Na,ne!Bizony Isten megharagszom.Ne kiabáljatok annyira,ki hallatszik az utcára!

GÁL: / mozdulattal,hogy az eset bizony már megtörtént./

JANÁKY: /Nagynéhoz./ Semmi no.Ne izgassa fel magát,Nagyné asszony,mulattak egyet és haza jöttek a Szent János áldására.Adj Isten egészségükre azt is.

NAGYNÉ: / felragadja a legnagyobbik pipát,a szárának fordítva./- Pusztuljanak innen!Pusztuljanak rögtön,mert összetöröm mindnyájukat !

PRIMÁS: Hásen,csak muzsikálunk,kéremalássan.

NAGYNÉ: Kifelé!

BŐGŐS: A gazduram nótáját húzzuk.

NAGYNÉ: Ki innen! /Megindul./

JULISKA: /fogja az édesanyját./Menjek magaktól is.Maradjon édesanyám.

CIMBALMOS: /menekül a cimbalommal./Ejnye,de nagyon oda van az asszonyság azzal a pipaszárral!

PRIMÁS: /menekül./ De csak sérti a fülit a klarinét.

NAGY: /elvágja maga előtt a levegőt./ Húzd !

PRIMÁS: Majd kinn,gazduram.

BŐGŐS: A cseresznyefa alatt.

KLARINÉTOS: Kinnt jobb az akustika./A banda egymás hegyén,hátán el./

JANÁKY: /engesztelően./Rá se adjon Nagyné asszony.Ebből aztán igazán kár nagy dolgot csinálni.Jóvérű emberrel esik meg az ilyesmi.

NAGYNÉ: /Blankához./ Hát té? Té nem takarodsz? /Ki akarja lökni./

BLANKA: /nevet./Ne komédiász.A végén még bizonyisten azt hiszem, hogy igazi vagy./A levegőbe./Hess! Ne szemtelenkedj,Zsófikám./Betántorodik,leesik az első székre./ Pezsgőt!Pezsgőt, Matyikám!/Kacag./Hogy én milyen részeg vagyok./Csuklik, a feje leesik,elalszik./

NAGYNÉ: /Juliskának meg Zsuzsannának./Takaritsátok innen,mert menten kettéhasitom a fejét.

JULISKA:
ZSUZSANNA: /talpraállitják és viszik kifelé Blankát./

BLANKA: Ne...Ne,Matyikám! /

JULISKA:
ZSUZSANNA: /Blankával el./

NAGY: /szemlátomást józanabb,megindul a pálinkáskészlet felé./ Hászen itt van.Hászen van itt!

NAGYNÉ: /elkapja előle a poharat./ Nincs!

GÁL: Pohár pálinka jót tenne pedig.

JANÁKY: Inkább feketekávét.

NAGY: Hát...Ha nincs,nincs.Üljünk akkor le./Néz az óráját./ Úri barátom? Az idő itt van,most már kezdhetjük.

NAGYNÉ: Szégyölje magát,kigyelmed.

NAGY: Én?

NAGYNÉ: Kigyelmed.

NAGY: Mi kifogásod van ellenem?

NAGYNÉ: Ha mán ennyire mögfeledkezik magárul,legalább lönne tekintettel a fölnőtt gyerökeire.

NAGY: Ögyébbre sé tekintök.Csupacsak őket nézém.Ezért kérettem ide az épitészurat,a gyógyszerész urat,hogy neköd kedveskődjek velük.Oszt itt lösz mingyárt Jeney ~~xxxxxxx~~ urikoma is.

NAGYNÉ: Elsüjjedök...Hogy képes magát ilyennel összeadni.Ezzel a Blankával.Evvel a szégyöntelennel.Hogy én,én mög csak nézettem,mög hagytam,hogy nem szödtem lé a bürt a képiről,hogy nem kapartam ki mind a két szömit.

NAGY: Avva még csak engöm kisebbitöttél vóna.

NAGYNÉ: Mögérdömölné kigyelmed,hogy pakoljak,oszt mönjek.

NAGY: Blanka végött,hászen a te tisztölötödre ragasztottam csak. Micsoda uri embör az,akinek még kedvöse sincs.Köndös uriembörnek szerető dukál.

NAGYNÉ: /megdermedve./Mit beszél kigyelmed?

NAGY: Értheted. Mondtam.

NAGYNÉ: A kedvese?

GÁL: / Nagynénak,hogy megnyugtassa./ Tréfál.

JANÁKY: Jó kedve van.Incselkedik.Incselkedni akar Nagyné asszonynyal.

NAGYNÉ: Mit mondott kigyelmed? A kedvese?

JENEY: / a verandán megjelenik./

GÁL: /Nagynénak./ Ördögöt.

JENEY: /friss,mozgékony./Óh,nagyszerű.Hiszen már itt is van mindenki.Jó reggelt,Zsófikám.Jó reggelt,uraim.

NAGYNÉ: Gyüjjön mán,ipamuram,gyüjjön,oszt nizze,mög hajja,miket beszél.

JENEY: Kicsoda?

NAGYNÉ: /Nagy felé./Ez a jelös embör ni.

JENEY: /Nagyra tekint./ Csak tán nem ?

GÁL: Kicsit elmaradt.

JANÁKY: Mulatott az éjjel.

JENEY: Örömében bizonyosan.Felhajtott néhány pohár bort a fiatalok egészségére./Kezel Nagyval./ Váljék vérré minden csepp,nászomban.../Nagynénak./ Zsófikám,maga meg...Hát azért igazán kár haragudni.Aztán így tán még könnyebben átesünk a magunk dolgán is.Mert ezzel sietnünk kell,11-re vár bennünket a közjegyző.

NAGYNÉ: Aztán éppen most? Éppen máma?

JENEY: Ugy állapodtunk meg,Zsófikám.

NAGY: Én kész vagyok.Én má alig várom,hogy röndbe légyünk.Hogy aláírhassak mindönt.

JENEY: /helyet mutatva mindenkinek./ Üljünk akkor talán le.Lesz szives épitész ur...

GÁL: /kirakja az irattáskája tartalmát./ Itt vannak a tervek... Ez pedig a költségvetés.Megvan,kérem szépen,minden.

NAGYNÉ: A házrul?

JENEY: Arról.

GÁL: Igen.

NAGYNÉ: /határozott,ellenséges,de megkisérli ravaszsággal megoldani a kérdést./Hát én ugy gondoltam....

NAGY: /közbe./ Szig mög köll neki épitení.

NAGYNÉ: ...a ház...egyelőre nem muszáj.Arra ráérünk később is.

JENEY: Téaln épitkezzünk?Kétszeres költség,Zsófikám.

NAGYNÉ: Éppen azér.Majd később.

JENEY: De hiszen készen van minden.A terv is,a költségvetés is. Egyedül a megbizás hiányzik.Azt kell még csak megkapnia az épitész urnak.

NAGY: Anélkül nem kezdheti mög a munkát.

NAGYNÉ: Kigyelmed mög jobban tészi,ha most nem beszél bele sömmibe.

JENEY: De Zsófikám.

NAGYNÉ: /döntve./ Hát a ház - az nem köll.Van hely itt is.Érjék be evvel.

JENEY: /meglepődve./Ezt nem értem.

JANÁKY: /int Jeneynek,hogy Nagyné most haragszik;át akarja hádalni a helyzetet./ Bocsánatot kérek,hogy beleszólok.Igaza van Nagyné asszonynak.Nem kell eröltetni,ha ő előbb a patikavételt akarja letárgyalni.

NAGY: Az már el van intézve.

JENEY: El ? Én nem tudok róla.

NAGY: El.Majd vösznek patikát Pestön.

JANÁKY: /előrejön,felháborodva./ De hát engedelmet kérek.

JENEY: /türelemre inti Janákyt./Azonnal,kérem,rögtön megmagyarázom. Ebben a kérdésben eddig csakugyan megoszlottak a vélemények.

JANÁKY Akkor miért hivtak ide az urak ?

JENEY: Mindenesetre ismerni akartuk gyógyszerész urnak a feltételeit is.

JANÁKY: De hiszen közöltem valamennyit.

NAGYNÉ: Csupacsak annyit,hogy mennyire tartja.

JANÁKY: Megmondtam azt is,hogy nyocvanezer pengőt kérek.

NAGYNÉ: Annyi pénzér a fél uccát mögvöhetik.

JANÁKY: Ebből az összegből pedig már most egy fillért sem engedek.

NAGYNÉ: Akkor majd vösznek kisebbet,mög jobbatt.

NAGY: Itt nem.Amit mondtam,mögmondtam.Itt nem köll.Sé nagyobb,sé kisebb.Itt nincs ára a piócának.

JANÁKY: /Jeneynek./Ügyvéd ur,ugy látszik,felhatalmazás nélkül járt el.

JENEY: Ezt a leghatározottabban visszautasítom.Megegyezés és felhatalmazás alapján kértem gyógyszerész urtól ajánlatot.

NAGY: /végszóval./Mást határoztunk.

JANÁKY: /indulatosan./Nagy uram ivott.Most nincs beszámítható állapotban./ Fogja a kalapját./ A jövőben kikérem magamnak az ilyen eljárást.Az urak tartsák bolonddá egymást,ha akarják, de engem hagyjanak ki az efféle komédiákból.Ajánlom magamat. /El./

NAGY: /piszlant,hogy ezt már elintézte./

JENEY: Megsértődött.

NAGYNÉ: Könnyen beszél.Vóna csak az ő pénzről szó.

JENEY: Nem egészen ez a helyzet,mert a jogot kell megfizetni.

NAGY: Nem haragudott az,csak így akarta tartani az árát,amit kimondott.

JENEY: Dühbe jött ipamuramnak a kijelentésén./Nagynénak./Mondtam én, kár volt neki szólni.Ha már egyszer ugy határoztunk,hogy Pesten nézünk patika után.

NAGYNÉ: /feszeng./Ha az áráér eggyük,nem többér.

NAGY: Vehetnek Pesten olyat,akibe akár három segéd eldogozhat.Annyi lösz a pultón a recept.

JENEY: /iratot vesz ki az aktatáskából./Elkészítettem a házassági szerződést.Két példányban.Egyik a nászuramnak.A másik a miénk Pontokba foglaltam a megállapodásokat.

NAGYNÉ: Írásba?

JANEY: Közjegyzői okiratba.

Nagy? Hogy hitelös legyön.Hogy ne löhessön többet visszavönni tőlük,amit öcöcr adaadtam.

NAGYNÉ: A fődet?

NAGY: Azt.Mög a pénzt,mindönt.

JENEY: Nem őmiattuk,hanem Juliskának az örökrésze miatt.Hogy ő se károsodjék.

NAGYNÉ: Nem szülő az,amelyik mög akarja kárositani a tulajdon gyerökit.

JENEY: /felemelve az iratot./Akkor talán felolvasom.

NAGYNÉ: Ami az üvék,mögkapják.

JENEY: De Zsófikám,pör esetén.

NAGYNÉ: /közbe./Én nem akarok pörösködni.

NAGY: /hogy kiugrassa végra a nyulat a bokorból./ Ejnye,de nagyon ellenköznetnéköd van.

NAGYNÉ: /elszánva./Ami a Zsuzsáé,mögkapja.

JENEY: /kezdi elveszitení a türelmét./ Hányszor mondjam még,hogy arról van szó éppen.Arról,hogy megkapják.Azért készitettem el a szükséges iratokat.

NAGY: /Nagynénak,kegyetlenül./Hogy aláirhasd.Hogy lögyön ló,emeletös ház,patika,hogy vihessék a készpénzvagyonomat,mög a 300-hód födet.Mindönt,ami jár nekik,ami az uri embörségükhön szükségös.

JENEY: /kezdi érteni a helyzetet./

NAGYNÉ: /fojtott dühvel./Nem mondhat Zsuzsára sönki sömmit.Fiatal is, mög takaros is.Ki lösz házasitva röndösen.

JENEY: Tulajdonképpen mit nehezményez,Zsófikám?

NAGY: Nyilván kevesöli,amit én magamtul igértem.

NAGYNÉ: / nem birja tovább,kiáltva./ Én nem irok alá sömmit!

NAGY: /diadalmas kajánsággal./ Neeem ?

NAGYNÉ: Nem! Ami az üvék,az üvék.Maj mögkapják,amikor rákerül a sor. Maj a halálunk után.

JENEY: / felemelkedik a helyéről,forr benne a düh./ Mi ez? Hát csakugyan bolondok házába kerültem ?

NAGYNÉ: Oda !

JENEY: Hol az egyik,hol a másik vadul meg ?Mit gondol Nagyné asszo-

JENEY: nyom, Jeney Elemér, az én fiam, házasságot köthet/ köt csak ugy, pusztán szerelemből? Hozomány nélkül?/Előrejön./Rokonságba keveredik egy egyszerü földmüves familiával - ingyen ? Eladja a nevét, a végzettségét, a szabadságát, az egész jövőjét, egy kötes igéretért. Hohó !Hova gondol, Nagyné asszonyom?... Ilyen áron magához méltó előkelő urilányt is feleségül vehet?

ELEMÉR: /megjelenik a verandán./

NAGY: Én nem állok utjába a boldogságuknak.

NAGYNÉ: / teljesen nekiveresztve a dühét./ Kigyelmed ittas, kigyelmed nem tudja, mit beszél.

ELEMÉR: /teljesen résztvevő mozdulat./ Spicces ~~magaszka~~ csak. Ő alig ivott valamit. /Tántorogva előre jön./

MINDEN: / Jeney Elemér felé fordulnak./

JENEY: Éppen jókor jössz.

NAGYNÉ: Jókor!

ELEMÉR: /csuklik./Ide...ide a fülembe hazd./Legyint, hogy nem jól mondta. / Ide a fülembe mondd.

JENEY: / felháborodva./ Részeg vagy?

ZSUZSANNA:
JULISKA: /jönnek./

ELEMÉR: / megpillantja Zsuzsannát./ Zsuzsó! Zsuzsókám..../Meg akar indulni Zsuzsanna felé./

ZSUZSANNA: /megrettenve./Elemér?!

ELEMÉR: Ne pöntyögj, fiókám, gyere ide, tubicám. /Mintha hótát mondana Gyere ide kis pórleány, hadd veszlek el....

ZSUZSANNA: /elhalóan./ Berugott?

ELEMÉR: / csuklik, nevet./Igazad van, berugtam, gyerekek. Róma- Nizza- Páris....Hol az a kis bugris ?

JULISKA: /Elemérhez lép, megfogja./

NAGY: /tréfás sértődöttséggel kihuzza magát./

NAGYNÉ: / furia./De most mán ki innen! Ki innen - mind!

JENEY: /méltóságal./Túlzásleges. Megyünk magunktól is.Teljesen túlzásleges ez a rikácsolás.

ELEMÉR: Ne kukorékolj,öreganyám.

NAGYNÉ: Szüntelen,ghenkórász!

ELEMÉR: Félre az utból! Jeney nagyságos ur távozik./Tántorogva el./

JENEY: /végignézi a familiát,mondani akar valamit,de meggondolja magát.Gálnak./Mehetünk,építész ur. /Gállal el./

ZSUZSANNA: /lassan ébredezve./ Mi volt ez ?

NAGY: /teljesen józan./ Anyád kitessékölte őket./Pipára gyujt./ /Leül,nyugodt,kényelembe helyezkedik./Kifogásolta a föllépésüket.Mit...Miesit parasztosan viselkedtek,az bizonyos.

NAGYNÉ: /könnyezik./Figyelmöd meg hallgasson.Né szójjon egy szót sé,percig se maradok. Mék én is.Még máma elmék.

NAGY: Csak azt nem tudom,hogy hova.Mer most alighe ad szállást a násznod.

JULISKA: /odamegy az édesanyjához,vigasztalja./ Ne sirjon édösanyám! Nem érdemlik meg.

ZSUZSANNA: /néz Jeneyék után,majd dacosan ránt a vállán a zongorához megy és vadul belevág a Carmen indulójába./

NAGYNÉ: / sirva./ Ilyen csufság.

JULISKA: Nem a miénk.Az övék.Ők viselkedtek gyalázatosan./Zsuzsannához./ Hadd most azt a klampirozást !

ZSUZSANNA: /még erősebben belevág a zongorába./ Semmi köszöd hozzá!

JULISKA: /vezeti kifelé./Jöjjön édesanyám./El Nagynénval,aki hangosan zokog./

ZSUZSANNA: /megfordul a zongoraszékkel./Édesapám,miért nem fekszik le?

NAGY: Nem vagyok álmos.

ZSUZSANNA: Maga nem ivott?

NAGY: ~~Ittam~~ Ittam én,hál istennek.

ZSUZSANNA: Nahát.

NAGY: Csakhogy neköm nem ártott mög./Teli szivvel./ Oszt

MAGY: olyan jól tán még sosé mulattam életömbe. Ez kigyütt. Ez sikerült rettentően.

ZSUZSANNA: /lehuzza ujjáról a jegykyürüjét, dobálni kezdi a levegőbe./ Blankát hol szedték föl ?

MAGY: Odagyütt, Mög vót vele beszélve.

ZSUZSANNA: /Földreejti a gyürüt, utána néz, nem veszi fel./ Jeney Elemérrel is ?

MAGY: Ő mán ott vót. Mán előbb ellakta a tórját a barátaival, oszt megörült nagyon, amikor bennünket möglátott.

ZSUZSÁNNA: /mégegyszer a gyürüje után tekintve./ Mit gondol édesapám ?

MAGY: Mán most ide nem gyünnek többet. Ebbe az életbe legalább is nem.

ZSUZSANNA: /halkan dudolni kezd, felkel a zongoraszékről./ Megöntözöm a virágaimat. /Megindul./ Jön István. /Ki./

JULISKA: /jön jobbról, baljában tálca feketekávéval, jobbjával tolja maga előtt Nagynét./

NAGYNÉ: /lernajtott fejjel belép./

JULISKA: Zsuzsa ?

MAGY: Kimont a kertbe.

JULISKA: /odaadja Nagynénak a feketekávét és mozdulattal kéri, hogy vigye oda Nagynak./

NAGYNÉ: /elveszi Juliskától a tálcát./

JULISKA: /az íróasztal belső oldalához megy./

NAGYNÉ: /letesszi a feketét Nagy elé./ Igya mög kigyelmed. /Teljesen megalázkodva./ Jót tösz.

ISTVÁN: /megjelenik a verandán, nézi a családot, aztán megindul, lassu léptekkel előrejön és leül, összenevet Nagyval. Csönd./ Fanálkoztam velük. /Csönd./

MAGY: A Jeneyekkel ?

JULISKA: /leguggol Nagyhoz, hozzásimul, megcsókolja a kezét...../

JULISKA: Édesapám....Drága jó édesapám !

NAGY: /magához szorítja Juliskát, Istvánnak./ Itt vótak. De elmöntek. /Hátranyul, magához hussa Nagynét./ Kisöprüste üket ez a finom uriasszony !

F Ü G G Ö N Y .

~~xxxxxx~~